

SZAKDOLGOZAT

SZABÓNÉ KISS GABRIELLA

Közoktatási vezető és pedagógus-szakvizsga

Kaposvár

2023

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Kaposvári Campus
Közoktatási vezető és pedagógus-szakvizsga Szak

**ISKOLÁM TÁRSADALMI KÖRNYEZETE, FŐBB SZOCIO-
LÓGIAI MEGHATÁROZÓI, EZEK HATÁSA A PEDAGÓGIAI
TERVEZŐ ÉS SZERVEZŐ MUNKÁRA**

Belső konzulens: Velner András
főiskolai docens

Készítette: Szabóné Kiss Gabriella
B4VCN3
levelező tagozat

Intézet: Neveléstudományi Intézet

Kaposvár
2023

Tartalomjegyzék

I.	Bevezetés	5
II.	Kistérség bemutatása	7
1.	Pestújhely múltja és jelene	7
2.	A XV. kerület népessége, a lakosság összetétele	8
3.	Kerületi szociális intézmények	10
III.	A Pestújhelyi Általános Iskola története	14
1.	Tárgyi feltételek az idei tanévben	16
2.	Személyi feltételek teljesülése az intézményben	17
3.	Az iskola tanulóinak összetétele	18
4.	Tanulóink családi és szociális háttere, és ennek hatása az iskolai életre	20
5.	A hátrányos helyzet kérdése	22
6.	A tanulói fluktuáció és hatása a közösségre	24
IV.	Kutatómunka	26
1.	Tervek, célok	26
2.	Módszerek	26
3.	Tanári kérdőív	27
4.	A kérdőívek eredményeinek kiértékelése	28
5.	A kérdőívekből levont következtetések	38
6.	Fejlesztési célok kitűzése a pedagógusok munkájának megsegítése érdekében	40
V.	Összefoglalás	43
VI.	Irodalomjegyzék	45
VII.	Ábrajegyzék	47
VIII.	Mellékletek	48
1.	számú melléklet: Kérdőív pedagógusok részére	48
2.	számú melléklet: A különböző tanítási módszerek hatásainak saját tapasztalatai:	56
3.	számú melléklet: SWOT analízis válaszai	57

I. Bevezetés

Napjainkban rengeteget hallani arról, hogy mennyire nehéz helyzetben vannak a kistelepülések iskolái, ahol sok a halmozottan hátrányos helyzetű, illetve a hátrányos helyzetű tanuló. Én egy budapesti általános iskolában tanítok, de úgy gondolom, legalább annyi problémával küzdünk ebben az intézményben nap mint nap, mintha csak egy vidéki iskolában lennénk. Az alapvető különbség úgy gondolom elsősorban a kulturális lehetőségekben, az utazás könnyebbségében és a közüzemek elérhetőségében érhető tetten. A vidéki iskolákhoz hasonlóan nálunk is nagyon nagy mértékben befolyásolja a mindennapi munkánkat a szociológiai összetétel.

Sokan, akik betérnek hozzánk, nem is gondolják, hogy Magyarország fővárosában is előfordulhatnak olyan problémák, mint az internet hiánya - hogy nincs otthon egy diáknak internete -, vagy éppen, hogy a szülők nem csak nem rendelkeznek elvégzett nyolcadik osztállyal, de akadnak köztük analfabéták is, akik nem tudnak írni, olvasni, sőt, az is előfordul, hogy még a saját nevüket sem tudják leírni.

Ugyan az intézmény Budapest területén található, annak egyik peremkerületében, mégis olyan hatása van, mintha egy kis falusi iskola lenne. Ennek egyik legfőbb oka az lehet, hogy egykor önálló település volt, csupán 1950-ben csatolták Budapesthez. Másik oka, hogy nagy része kertesházakkal van tele, és az itt lakók nagy része generációk óta ezen a településrészen élnek. Az iskolánkra is jellemző, hogy egyes diákoknak több generációra visszamenőleg ide jártak a felmenőik is.

Ez az iskola a Budapest XV. kerületében található Pestújhelyi Általános Iskola. Én 2007. augusztusa óta dolgozom ebben az intézményben. Az első években számítástechnikát tanítottam alap és emelt szinten 1-8. évfolyamig, majd matematikát is, és osztályfőnöki feladatokat is elláttam. Látva a hozzánk érkező gyermekek szükségleteit, elvégeztem a fejlesztőpedagógusi képzést is, hogy módszertanilag képzetesebb legyek, jobban tudjak alkalmazkodni ahhoz, hogy egyre többféle szociális háttérrel rendelkező tanulónk van, valamint, hogy egyre több a beilleszkedési, tanulási, vagy magatartási zavarral küzdő, és a speciális igényű diák is iskolánkban.

2021. márciusában az akkori intézményvezető nyugdíjba vonulása után a megbízott intézményvezető felkért, hogy lássam el az intézményvezető-helyettesi feladatokat. Előtte is ismertem az iskola szinte minden tanulóját, de azóta még nagyobb a rálátásom a tanulói közösségre, valamint az iskolában felmerülő problémákra.

Munkám során mindig nagy hangsúlyt fektettem a szülőkkel való kapcsolattartásra, a gyerekek családi hátterének, személyes történetének megismerésére, mert úgy gondolom, így sokkal hatékonyabban lehet együttműködni a családokkal a gyermekek tanulmányainak segítése érdekében. Ez nem változott azóta sem, intézményvezető-helyettesként együttműködve a megbízott intézményvezetővel rendszeresen hívjuk be a szülőket beszélgetni bármilyen felmerülő probléma esetén együttműködve a szaktanárokkal és osztályfőnökökkel, szükség esetén bevonva az iskolai szociális segítőt és az iskolapszichológust is.

Szakdolgozatomban iskolám helyzetét szeretném bemutatni, különös tekintettel az iskola körzetének összetételében történt változásokra, és az ezek miatt jelentkező többletfeladatokra. Iskolánk körzetében sokféle családi, illetve szociális háttérrel rendelkező gyermek lakik. Képviselteti magát a középréteg, van néhány jobb módú család is, és tradicionális roma családok is találhatóak itt. Rajtuk kívül a körzetünkhöz tartozik egy lakásotthon is, ahol családból kiemelt gyermekeket nevelnek. Két és fél éve új telephelyet épített iskolánk utcájában a Baptista Integrációs Központ, mely Családok Átmeneti Otthonaként funkcionál. Ebben az intézményben olyan családokat szállásolnak el, akiknek lakhatási problémáik vannak, az ország bármely területéről érkehetnek ide, és legfeljebb egy évig lakhatnak itt. Úgy gondolom, az egyik legnehezebb feladat ennek a két intézménynek a lakóit integrálni iskolánkban.

Ugyan hivatalosan nem rendelkezünk kimagaslóan sok halmozottan hátrányos helyzetű diákkal, de ennek legfőbb oka az lehet, hogy jelenleg a halmozottan hátrányos helyzet megállapítását az önkormányzatoknál lehet igényelni, tapasztalatunk alapján szegénylik, és mivel nem jár akkora előnnyel, hogy ezt megérje a családoknak kérni, így sokan ezzel nem élnek.

Ettől függetlenül nem lesz könnyebb pedagógusaink munkája. Kutatásomban azt szeretném megtudni, hogy milyen plusz feladatokat ró az intézmény dolgozóira, ők hogy érzik magukat az iskolában, és milyen módszerekkel segíthetnénk munkájukat vezetőként. Ennek felderítéséhez először bemutatom az iskola környezetét, a kerületet, az ott élők életkörülményeit, nehézségeiket. Ezután bemutatom az iskola sajátosságait, személyi és tárgyi feltételeit, majd kérdőív segítségével szeretném megismerni mélyebben a pedagógusok véleményét, hogy a tanulók összetétele milyen hatással van a pedagógiai szervező és tervező munkára, milyen nehézségeket jelent az, hogy sokszor hetente, havonta új tanuló érkezik az egyes osztályokba.

Végül ennek eredménye alapján szeretnék néhány intézményfejlesztési lehetőséget bemutatni, melyek a dolgozók munkáját segíthetik, ezzel segítve elő az iskola eredményességét, a tanulók előmenetelét és pályaaorientációs, továbbtanulási lehetőségeit, valamint csökkentve a lemorzsolódás veszélyét az ebben érintett tanulóknál.

II. Kistérség bemutatása

A Pestújhelyi Általános Iskola Budapest XV. kerületében található, azon belül is a kerület Pestújhely nevű részén. A XV. kerület múltja egészen az Árpád-korig vezethető vissza, annak idején még hat kisebb település volt ezen a környéken, melyek később, a XIII. század környékén elnéptelenedtek – a tatárjárás után nem maradtak élő lakosok –, majd később újra éléttel teltek meg. A XIX. században a vasút fejlődésével lett egyre népszerűbb Rákospalota, mely szintén a XV. kerület része. Ez a település részben nyaralóhelyként, kirándulóhelyként funkcionált, részben pedig pesti polgárok és munkások költöztek ide, minek következtében az eredetileg itt élő gazdák és termelő lakosság kisebbségbe került. Pestújhely települése a közelben található községi földekből alakult ki kicéllárással eredetileg Széchenyi-telep néven a XIX. század végén, majd 1909-ben lett önálló település. A XX. század elején, miután kiépült a MÁV-telep, új célként jelent meg Rákospalota várossá alakulása, ami 1923-ban valósult meg. Ezt a két községet és még huszonegy környező települést 1950. január 1-jén Budapesthez csatolták, ezzel létrehozták a XV. kerületet. A XX. század közepén óriási lakótelepeket kezdtek építeni a kerületben, a kerület ezen része Újpalota. A kerület népszerűségét növelte az autópályákkal való kapcsolata – az M3-as autópálya és az M0-s körgyűrű –, emiatt egyre több kereskedelmi nagyberuházás is megvalósult. Ezek mind-mind növelték a kerület lakosságát, az eredetileg hatvanezer főre tehető lakosság jelenleg körülbelül nyolcvannégyezer fő.

1. Pestújhely múltja és jelene

Az intézmény a XV. kerületen belül Pestújhely városrészen található, a körzetes gyerekek is ebben a városrészben laknak. A XIX. század végén Budapest, Magyarország fővárosa rohamos fejlődésnek indult, kialakult a napjainkig jellemző városszerkezet, az útszerek, a lakó és ipari körzetek. A város egyre zajosabb, a lakások nagy része szűkös és zsúfolt. Emiatt a lakosság egy része, különösen a nagycsaládok élete egyre nehezebbé vált. Ennek megoldására mind többen törekedtek arra, hogy családi otthonot szerezzenek, ez azonban Budapesten igen költséges

1. ábra: Rákospalota és Széchenyi-telep térképe 1902-ből. A két település még egyet alkot, de a kettejük közti földrajzi távolság jól látható.

(Forrás:

https://bpxv.blog.hu/2012/09/17/pestujhely_varost_ortenet_elszakadas)

lett volna, ezért a környező települések felé fordult érdeklődésük. Mivel akkoriban kezdődtek Rákospalota külterületén, az akkor Széchenyi-telepen a kiarcellázások, ezért a családok itt olcsó telekhez juthattak jó közlekedés mellett. A terület eredetileg katonai gyakorlópálya volt, a táj homokos, száraz, bokros, sekély tavakkal és nádasokkal, melyet 1896 végén Veszélyosky Béla Rákospalota jegyzője és Bezilla Nándor ügyvéd úr segítségével, gróf Crouy Chanel Endre megvásárolt, ezzel megakadályozva, hogy végleg a honvédség tulajdonába kerüljön. A terület talaján nehéz volt az építkezéseket megkezdeni, de a kezdeti nehézségek, a rossz minőségű talaj és utak ellenére 1910-re már nagy számú lakosság élt ezen a területen, az 1910-es népszámlálás adatai alapján 5547 fő volt Pestújhely lakossága. 1909. október 27-én a Belügyminisztérium engedélyezte Széchenyi-telep különválását Rákospalotától, majd 1910-ben felvette a Pestújhely nevet. Innentől kezdve már önálló községként fejlődhetett tovább.

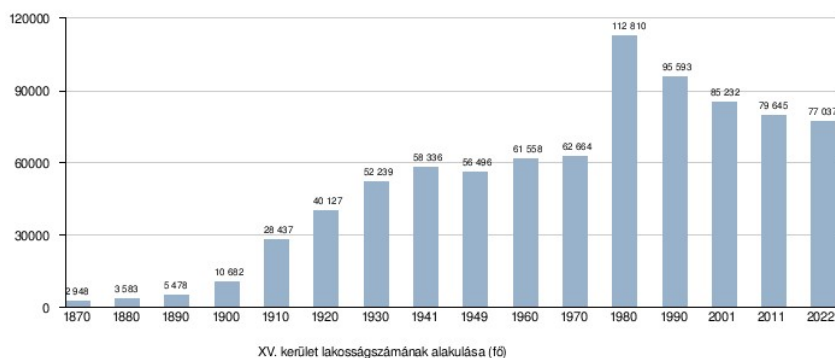
A település önállósodása után az itt alakult egyesületek lefedték a mindennapi élet valamennyi szegmensét, s amíg nem volt önálló közigazgatás, addig mondhatni helyette elégtették ki az éppen aktuális társadalmi igényeket, majd a közigazgatás megalakulása után azt kiegészítve, segítve tevékenységét működtek, képviselve a civil szférát. A második világháború azonban nagyon sok nehézséget hozott a település életében. 1947-48-ban betiltották a civil szervezetek, egyesületek működését. Az államosítások és a kisajátítások ellehetetlenítették Pestújhely működését, és az 1949-es nagy közigazgatási átszervezések hatására Rákospalotát, és Pestújhelyet összevonták, és hozzácsatolták Nagy-Budapesthez, így hát 1950. január 1-jével megkezdődött Budapest XV. kerületének története, s lezárult Pestújhelyé, mint önálló településé.

Napjainkban azonban még mindig külön városrész Pestújhely, és bár időnként „arctalannak” tűnik, de még mindig megtartotta nevét, és sok szempontból önálló kerületrészként működik. Emlékét, hagyományait a Pestújhelyi Pátria Közhasznú Egyesület aktívan ápolja, és segít szervezeti keretet adni a városrész és lakói érdekében végzett közhasznú tevékenységekben, valamint közvetíti a pestújhelyi polgárok érdekeit az önkormányzat, és egyéb állami szervek felé.

2. A XV. kerület népessége, a lakosság összetétele

Pestújhely lakosai a település megalakulásakor az ország számos vidékéről érkeztek, különböző társadalmi rétegekből, magukkal hozva ottani szokásaikat, hagyományait. Az első telepesek főleg a középrétegből jöttek, művészek, kereskedők, tisztviselők voltak, majd a későbbi betelepülők a szegényebb rétegből kerültek ki. A két rész elkülönült egymástól, az előbbivel „Úrinegyed”, utóbbival „Mosónéfertály” néven találkozhatunk a település történetében. A település önállóvá válásakor az 1910-es népszámlálás adatai alapján 5547 fő volt az

itt élők létszáma. A lakosság 58 %-a az iparban, 12%-a a közlekedésben volt foglalkoztatva. A további népességi adatok számomra kissé ellentmondásosak, mivel a XV. kerületet csupán

2. ábra: A XV. kerület népessége.

(For-

rás: https://hu.wikipedia.org/wiki/Budapest_XV._ker%C3%BClete#N%C3%A9pess%C3%A9g)

1950. január 1-jével alakították meg Rákospalota és Pestújhely települések hozzácsatolásával, ennek ellenére a rá vonatkozó népességi adatok 1870-től találhatóak meg az interneten. Az 1949-es fellelhető adatok alapján a kerület lakos-

sága 56.496 fő, mely valószínűleg már az egész kerületre vonatkozik, ez az itt látható diagramról is leolvasható¹. A Nagy-Budapesthez való csatolás után külön a kerületrésze vonatkozó adatokat nem találunk, így a teljes kerület adatait tudom csupán bemutatni ennek a diagramnak a segítségével. A jelenleg elérhető legfrissebb belügyminisztériumi nyilvántartási adatok² alapján 2023. január 1-jén 75.054 fő él itt. Az elmúlt évek adatai alapján megfigyelhető, hogy a lakosság folyamatosan csökken. Az 1980-as években Újpalota felépítése idején majdnem duplájára emelkedett a lakosság, azóta viszont Budapest külső kerületei közül itt csökken legnagyobb mértékben a népesség. A lakosság összetételének változásainak vizsgálata során megállapítható, hogy elsősorban a fiatalabb és a gyermekes családok költöztek el az utóbbi időben, így az átlagéletkor egyre magasabb. A házasságok száma csaknem felére csökkent, és a gyermekek születésének száma is csökkenő tendenciát mutat, míg a halálozások száma folyamatosan nő.

A 2011-es népszámlálás adatai alapján³ látható – ennél frissebb adatok sajnos jelenleg még nem állnak rendelkezésre, a 2022-es népszámlálás adatai még feldolgozás alatt állnak –, hogy a 65 éven felüliek jelentősen többen vannak, mint a 18 év alattiak. Ahogy Magyarország területén általában, úgy itt is növekszik az egyszemélyes háztartások száma, melyekben rendszerint idős vagy különböző egészségügyi, vagy mentális és szociális problémákkal küzdő emberek élnek. Emellett fontos azt is megemlíteni, hogy azon családok száma is rendkívül

¹ Az oszlopdiaagrammon látható adatok megegyeznek a https://15kerulet.helyivilaga.hu/kozerdeku_adatok weboldalon található táblázat adataival. [2023.04.05.]

² A népesség a <https://nyilvantarto.hu/hu/statisztikak?stat=kozerdeku> oldal 2023-as adatai alapján. [2023.04.05.]

³ A részletes elemzés Budapest Főváros XV. kerület Rákospalota – Pestújhely – Újpalota Önkormányzata Települési/Kerületi Esélyegyenlőségi Programjának Felülvizsgálatában található (Budapest 2011. 13-17 p.) <URL: <https://adoc.pub/kerleti-eselyegyenlوسي-programjanak-fellvizsgalata.html> [2023.04.05.]

magas, ahol egyetlen kereső sincs – ez csaknem a lakótelepi családok 26%-ára igaz –, ebből következik a szegény családok egyre magasabb száma is. Az esélyegyenlőségi terv felülvizsgálata során emiatt nagy hangsúlyt fektetnek a szociális biztonság növelésére.

A lakosság férfi-nő aránya 46-54%. A kerületben a lakosság 2,7%-a él valamilyen fogyatékkal – értelmileg akadályozott, látássérült, mozgáskorlátozott, hallássérült, beszédben akadályozott –, legnagyobb arányban a mozgáskorlátozottak vannak közülük. Az Esélyegyenlőségi Program Felülvizsgálatában kitérnek arra, hogy továbbra is törekedni kell arra, hogy a fogyatékkal élő személyek minél önállóbb életvitelt folytathassanak.

A hátrányos helyzetű (HH) gyerekek és tanulók aránya 1,8% a teljes lakossághoz viszonyítva, azonban magasabb az arány, ha saját korosztályukon belül nézzük, ekkor ugyanis az óvodások 13,5%-a, míg az iskolások 16,6%-a sorolható ebbe a kategóriába. A halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) gyerekek és tanulók aránya 0,2% a teljes lakosságra vetítve, míg saját korcsoportjukban az óvodások 0,9%-a, az iskolások 2,7%-a tartozik ide. A sajátos nevelési igényű (SNI) gyerekek aránya az adatok alapján a teljes népesség 0,8%-a, ez az óvodások 2,8%-a, míg az általános iskolás tanulók 8,4%-a. Ezek az adatok az oktatás szempontjából rendkívül fontosak.

3. Kerületi szociális intézmények

A lakosság összetétele alapján látható, hogy fontos megemlítenem, milyen szociális intézmények működnek a kerületben, melyek segítik munkánkat. Az összes intézmény közül itt most csak azokat mutatom be, melyek ténylegesen kapcsolatban állnak iskolánkkal, és közvetlenül segítik munkánkat, illetve az intézményünkbe járó tanulókat vagy családjaikat.

Az egyik ilyen intézmény a Göncz Árpád Szociális Intézmény⁴, mely a XV. kerületi Önkormányzat Egyesített Szociális Intézménye. Általános alaptevékenysége a kerületben élők számára biztosítani a jogszabályban meghatározott szociális és gyermekjóléti alapellátási és egyes szociális szakosított ellátási formákat. Ezekből számunkra legfontosabb tevékenységük a családok, gyermekek és fiatal felnőttek számára a család- és gyermekjóléti alapszolgáltatások biztosítása. A kapcsolat velük rendszeres, minden gyermekvédelmi ügyben hozzájuk fordulhatunk a kerületben lakó diákjainkkal kapcsolatban. Ezen belül van lehetőség náluk jogi tanácsadásra, háztartási adósságkezelésre, pszichológiai tanácsadásra, mentálhigiénés tanácsadásra, családterápiára, pár- és családkonzultációra, mediációra, fejlesztő foglalkozásokra, esetmegbeszélésekre. Gyakran irányítunk hozzájuk szükség esetén olyan családokat, akiknek

⁴ A Göncz Árpád Szociális Intézmény hivatalos weboldala: <URL: <https://gaszixv.hu/> [2023.04.07.]

segítségre van szükségük, és nem tehetik meg, hogy magánintézmények szolgáltatásait vegyék igénybe.

A Göncz Árpád Szociális Intézmény egyik tagintézménye a Fióka Család- és Gyermejkölési Központ. Legfőbb szolgáltatásai az egyéni esetkezelések, elhelyezési értekezletek, védelembe vételi, felülvizsgálati tárgyalások, kapcsolattartási ügyelet, gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálat, óvodai és iskolai szociális segítés, éves tanácskozás. Az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatásért is ők a felelősek, mely fontos szerepet tölt be a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében, valamint támogatást nyújt a köznevelési intézménybe járó gyerekeknek, azok családjának és az intézmények pedagógusainak. Az iskolai szociális segítő fontos szerepet tölt be iskolánk életében is, egyéni, csoportos foglalkozásokat tart, valamint gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat lát el. Fontos feladata még a tanulók tanulmányi kötelezettségének teljesítését akadályozó tényezők észlelése, valamint feltárása.

Másik tagintézmény a MenTa, mely a Mentálhigiénés Tanácsadó. Ez az intézmény hivatott az lakosság életében felmerülő – a lelki egyensúly hiánya miatti – nehézségek esetén komplex prevenciós tanácsadások biztosítása. Munkájukhoz tartozik a pszichológiai tanácsadás, veszteségfeldolgozás, gyász kísérés, gyásztanácsadás, addiktológiai tanácsadás, pályorientációs és munkaerőpiaci tanácsadás, fejlesztő foglalkozások, tanulástámogatás, gyerekklubok működtetése. Munkájukra szintén nagy szüksége van az intézményünkbe járó családoknak.

Az Újpalotai Család- és Gyermejkölési Központ – mely szintén a Göncz Árpád Szociális Intézményhez tartozik – alaptevékenysége a családgondozás, mely során az intézményt önként felkereső családokat, egyéneket segítik problémáik megoldásában.

A Koma Bázis⁵ szintén nagy segítséget nyújt a kerületben élő fiataloknak. Munkájuk során közösségi teret biztosítanak a tanulóknak, segítik őket a tanulásban, a beilleszkedésben, a személyiségük kibontakoztatásában. Ebben szakemberek segítségét veszik igénybe, és számos eseményt szerveznek ennek érdekében. Az események során segítenek a tanulásban, megbeszélhetik a gondjaikat, felnőtt szakértő segítséget kaphatnak gondjaik megoldásában, vagy egyszerűen csak barátokat szerezhetnek felügyelt környezetben. Lehetőség van részképességfejlesztő foglalkozásokon való részvételre is, vagy személyiségfejlesztő önismereti csoporthoz csatlakozni.

⁵ A Koma Bázis hivatalos weboldala: <URL: <https://www.komabazis.org/hu/rolunk> [2023.04.07.]

A Csokonai Kulturális Központ működteti a Kikötő – Ifjúsági Szigetet. Itt rendszeresen szerveznek közösségi programokat a diákoknak, valamint közösségi teret teremt a kerületben lakó fiataloknak. A különböző foglalkozásokon a tanulók segítséget kaphatnak a tanulásban, az angol nyelvtanulásban, szerveznek mozgásfejlesztő tornát, kreatív foglalkozásokat, pályorientációs programokat, különböző klubokat, ahol a gyerekek felügyelet mellett építhetnek közösséget, köthetnek barátságokat, tanulhatnak. Iskolánk tanulói rendszeresen részt vesznek ezeken a programokon, alkalmanként szervezett iskolai program formájában is.

Fontos intézmény még munkánk segítségével a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat XV. Kerületi Tagintézménye. Mivel látható, hogy a sajátos nevelési igényű (SNI-s), valamint beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézségekkel (BTMN-es) küzdő tanulók száma folyamatosan nő, ezért folyamatosan kapcsolatban vagyunk a Szakszolgálattal mind a már szakértői véleménnyel rendelkező tanulóink rendszeres felülvizsgálata kapcsán, mind a pedagógusaink által kiszűrt tanulók vizsgálatra küldése okán. A vizsgálatok elvégzésén kívül biztosítanak még korai fejlesztést, konduktív nevelést, nevelési tanácsadást, logopédiai ellátást, gyógytestnevelést, valamint tehetséggondozást, és ellátják az óvoda-, és iskolapszichológusi koordinátori feladatokat.

Intézményünk körzetébe tartozik a Bokréta Lakásotthoni, Gyermekotthoni Központ egyik lakásotthona. Ebben az intézményben legfeljebb 16 olyan gyermek lakik, akit kiemelték a családból. Az itt lakó gyerekek egy része iskolánk tanulója, jelenleg 5 gyermek jár intézményünkbe. Ez azért is fontos, mert az itt lakó gyerekek mind halmozottan hátrányos helyzetűek, szocializációjuk és integrálásuk legtöbb esetben nehézséget okoz, ezt a későbbiekben bővebben is kifejtem.

Két éve iskolánk körzetében megnyitotta kapuit az Országos Szociális Intézményfenntartó Központ, Baptista Integrációs Központ Családok Átmeneti Otthona⁶ (BIK-CSÁÓ) egyik tagintézménye. Ez az intézmény a rászoruló családok számára nyújt átmeneti lakhatási lehetőséget hosszabb távon, akár másfél évre is, ezzel segítve a családok megerősödését, hogy ismét biztosíthassa magának az önálló lakhatást. Elsődleges céljuk, hogy kizárólag a rossz anyagi körülmények miatt ne emeljék ki ezekből a családokból a gyerekeket, ne kerüljenek állami gondozásba. Arra törekszenek, hogy csak azok vegyék igénybe ezt a szolgáltatást, akik számára nincs más megoldási lehetőség. A fenntartó ugyan a baptista gyülekezethez tartozik, azonban az ellátott családok nem csak a gyülekezet tagjai lehetnek, hanem gyülekezeti hovatartozástól és vallási meggyőződéstől függetlenül bárki számára otthont nyújt, aki megfelel a

⁶ Az Országos Szociális Intézményfenntartó hivatalos weboldalán található családok ellátásáról szóló leírás
<URL: <https://orszik.hu/csaladok-ellatasa> [2023.04.07.]

feltételeknek. Fontos cél a család társadalmi reintegrációjának elősegítése, melyben szakemberek segítenek. Jelenleg iskolánkban 21 olyan diák van, aki családjával ebben az átmeneti otthonban lakik. Az ő integrációjuk és a tanulásban való motiválásuk szintén nagy kihívást jelent iskolánk dolgozóinak, erről részletesebben szintén a későbbiekben fogok írni.

III. A Pestújhelyi Általános Iskola története

Ahogy azt a kistérség bemutatásánál is leírtam, az eredetileg Széchenyi-telep néven létesült településrész 1896-tól a területek kiparcellázásával alakult ki. A gyerekek számának növekedésével egyre nagyobb igény mutatkozott az oktatás helyi megoldására is, így 1906. december 3-án Rákospalota, mint fenntartó egy bérelt helyiségben iskolát nyitott egy családi házban. A tanítás két tanteremben két tanítóval indult meg 99 fiú és 72 leány tanulóval négy fiú- és négy leányosztállyal. Mivel egy év alatt csaknem megkétszereződött a tanköteles tanulók száma, egy másik helyiséget is bérelni kellett, a tanerők számát pedig háromra emelték. A település rohamos fejlődése miatt azonban csakhamar ez is kevésnek bizonyult, ezért 1908-ban egy 4 tantermes iskolát építtetett, mely a mai iskola épületének az alapját adja. Az iskola élére külön igazgatót neveztek ki és 8 tanítóval folytatták a tanítást. Mire megépült az iskola, a 4 tanterem is kevésnek bizonyult a 8 osztályhoz az immár egész napos tanítás megvalósításához. Akkoriban az iskolába összesen 289 fiú és 253 leány gyermek járt összesen 8 osztályba, melyben 4-6. évfolyamok összevont osztályokban tanultak, de külön fiú és külön leány osztályokkal.

1910-ben Pestújhely önálló községgé válásával az iskola fenntartása is erre a kicsi és vagyontalan községre hárult. A tanulók száma ekkorra 773-ra emelkedett. Az iskola tantermeinek száma kevés volt, ezért az udvaron található két altiszti lakást is átalakították tantermekké, sajnos azonban még így is kicsinek bizonyult, így egy tanfelügyelő előírásai alapján az iskolára emelet építését írták elő. Ennek megvalósíthatóságához az iskolát átadták az állam részére, melynek hatására megkezdődhettek a munkálatok, valamint a tanerők számát is 11-re emelték. A tanulólétszám folyamatos növekedése miatt azonban a váltakozó tanítás ellenére is kicsinek bizonyult az iskola épülete, ezt póthelyiségek bérlésével oldották meg. A további bővítéseknek azonban gátat vetett a háború kitörése is. A háború vége után még sokáig várni kellett a végleges megoldásra, ezért az iskolát kettéválasztották fiú- és leányiskolára. 1924-re már 1200 tanköteles gyermek élt a településen, az épület bővítése a tornaterem és egy színpad megépítésével 1930-re fejeződött be, ezután már újra egy központi épületben tanulhattak a diákok, s újra egyesítették a fiú- és leányiskolát.

Az újabb háború kitörésével számos kárt szenvedett az iskola, melynek helyreállításában nagy szerepet vállaltak a családok. A tanulói létszám a háború után nagyon alacsony volt, de a szülők lassan egyre bátrabban merték iskolába járattatni gyerekeiket, és az 1945-46-os tanév már új iskolaszervezeti keretben indult meg. Az 1948-as leírások alapján az iskola 6 tanteremből, 1 tanácsteremből, 1 irodahelyiségből, és 2 szoba-konyhás lakóhelyiségből állt, vala-

mint 4 mellékhelyiségből (melyek akkoriban használhatatlanok voltak). Miután 1950-ben Budapesthez csatolták a települést a XV. kerület részeként, az 1960-61-es tanévben a kerület legmagasabb tanulólétszámát tudhatta magáénak az intézmény közel 800 gyerekekkel. Az épület rossz állaga miatt 1963 tavaszára az iskolát teljesen felújították, a teljes felújítás, és a berendezések érkezése azonban csak 1964 júniusára készült el, addig nehézkes volt a tanítás. Az iskolában 1967-ben ének-zene tagozatot indítottak, amely miatt szükség lett volna zeneszobára is, ez azonban még váratott magára a szaktantermek kialakításával együtt. Az Újpalotai lakótelep építése miatt további bővítésekre, felújításokra nem jutott pénz, csupán az építkezések leálltával az 1980-as évek elején kezdték újra vizsgálni az intézmények helyzetét és állapotát. Emiatt 1985-ben sor került az iskola átépítésére, s ezalatt három különböző helyen folyt a tanítás a munkálatok ideje alatt, melyek 1988. december 6-ra értek véget. Ugyan a tantermek száma és mérete nem növekedett, de a tantermek szárazzá és világossá váltak, elkészült egy nagy és korszerű tornaterem, valamint megújult a fűtési rendszer. Az iskola azóta is ebben az épületben működik. Az 1990-es évek második felében megszűnt az ének-zene tagozat, igazodva a változó igényekhez. Az 1998. évben a tanulólétszám annyira lecsökkent, hogy két tanteremből tágas könyvtár kialakítására kerülhetett sor.

1999-ben a Képviselőtestület határozata alapján a Pestújhelyi Általános Iskolát összevonta két óvodával, és innentől kezdve Pestújhelyi Nevelési-Oktatási Központ néven többcélú közös igazgatású közoktatási intézménnyé alakította, a két tagóvoda és a nyolc évfolyamos általános iskola közös pedagógiai programot készített. Az intézmény átalakulásával új vezetőség is lett. Az épület tovább alakult, a régi gondnoki lakásból létrehozták a természettudományi szaktantermet, szertárt és orvosi szobát. Új technika, számítástechnika szaktanterem, valamint fejlesztő szoba került kialakításra. Megindult az iskolaotthonos rendszerű – mai nevén egész napos iskolai – oktatás alsó tagozaton, s minden tagintézményben sószoza került kialakításra az egészség védelme érdekében. A 2003-2004-es tanévben az alapidokumentumok módosításával új kiemelt területek kerültek kijelölésre, mint az emelt szintű informatika oktatás, az idegennyelv oktatása kisiskolás korban, művészeti nevelés, valamint mindennapos testedzés, igazodva az akkor igényekhez. A művészeti nevelés és a mindennapos testedzés megvalósításához a kötelező és választható tanórai foglalkozásokat szakköri foglalkozásokkal egészítették ki. Felső tagozaton az informatikát heti 4 órában tanulhatták a gyerekek és emellé választhattak heti 2 óra idegennyelv oktatást is a kötelezők felett.

2011-ben a képviselőtestület határozatával a többcélú intézményeket újból önálló intézményekké alakította, és ettől kezdve újból Pestújhelyi Általános Iskola néven működött tovább nyolc évfolyamos általános iskolaként önálló gazdálkodású intézményként. A tevé-

kenység változása nélkül 2013-tól az Önkormányzattól a fenntartói szerep az állam által működtetett Klebelsberg Intézményfenntartó Központ (KLIK) került át. Ettől kezdve megszűnt az önálló gazdálkodás, a vezetői feladatok átalakultak. 2017-ben a fenntartó átalakult, ettől kezdve Klebelsberg Központ néven működött tovább, ezzel a tankerületi központok nagyobb önállóságot kaptak, ugyanakkor több intézmény tartozik egy-egy tankerülethez, ezzel távolabb került az irányítás magától az iskolától. 2017-ben vezetőváltás is történt, majd 2018-2019-es tanévtől az emelt informatika oktatás kivezetésre került szakos tanári ellátottság hiányában. A hangsúlyt ezután a többi tantárgyra helyezték, különösen a matematika és magyar nyelv és irodalom oktatására. Az új NAT bevezetése során is a matematika, valamint a magyar nyelv és irodalom tantárgyak oktatásának óraszámai lettek növelve.

1. Tárgyi feltételek az idei tanévben

Az idei tanévben iskolánk 267 tanulóval kezdte meg a tanévet. Ehhez az intézményünk egy iskolaépülettel rendelkezik, melyben található 12 osztályterem, 1 számítástechnika terem, 1 természettudományi szaktanterem a hozzá tartozó szertárral, 3 fejlesztő szoba, 2 segéd tanterem csoportbontásokhoz, könyvtár, logopédiai fejlesztő szoba, klubszoba, tornaterem a hozzá tartozó irodával, szertárral és öltözőkkel, 1 tálalókonyha a hozzá tartozó ebédlővel, 1 tanári ebédlő konyharésszel, 1 orvosi szoba, 1 alsós szertár, 1 tanári szoba, 3 irodahelyiség, 2 aula, 2 tanári mellékhelyiség, 2-2 fiú és lány mellékhelyiség, valamint sport- és játszóudvar.

Az épület állaga elfogadható, azonban évek óta várunk a nyílászárók cseréjére, valamint az épület homlokzatának szigetelésére, mely nagyban csökkentené a fűtési költségeket, és növelné a komfortérzetet az épületben tanulók és dolgozók számára. A tantermek bútorainak egy részét az elmúlt években felújítottuk, azonban akad még olyan, ami cserére szorulna, csakúgy, mint a belső burkolatok egy része. A tantermek, illetve a folyosók falait rendszeresen kifesti karbantartónk. Az intézmény számítógépei sajnos eléggé elavultak, de még használhatóak. Minden tantermünk és a szaktantermek számítógéppel, internettel és projektorral felszerelt. Az intézmény rendelkezik továbbá 11 db tablettel, melyet az oktatáshoz használhatnak a kollégák. Az informatika szaktanteremben a tanári számítógépen kívül 18 db tanulói munkaállomás van, s mivel az informatikát – jelenlegi nevén digitális kultúrát – csoportbontásban tanulják, így minden tanuló külön számítógépen tud dolgozni.

Az alacsony „költségvetés” ellenére a jelenleg megbízott intézményvezetővel szorosan együttműködve próbáljuk a tárgyi feltételeket a tőlünk telhető legmagasabb színvonalon biztosítani. Ennek fényében az előző tanév során több nagy cégtől fogadtunk el náluk leselejtezett, ám számunkra az eddigieknél újabb bútorokat, ezzel javítva a bútorállományunk állagát. Igyekszünk a közösségi tereket is élhetőbbé tenni, hogy diákjaink a tanórák közti szünetekben

is kellemesen tudják eltölteni az idejüket. Ennek érdekében az idei év során elhelyezésre került egy beltéri pingpongasztal, egy csocsóasztal, valamint egy léghokiasztal, melyekkel az óráközi szünetekben, illetve a tanítás utáni időben játszhatnak a gyerekek.

Az iskola udvarán a sportudvar rész sajnos teljesen elavult, évek óta több vezető is próbált forrást találni a felújítására, sajnos azonban ez a mai napig nem sikerült. A játszóudvart az előző tanév során sikerült színesebbé és komfortosabbá tenni. A fenntartó segítségével kaptunk új játszóeszközöket – kültéri pingpongasztalt, polyball-t, 2 kétszemélyes rugós hintát, egyensúlyozópályát –, valamint az Önkéntes Központ Alapítvány segítségével megszínesedett az udvar, aszfaltra festett társasjátékok segítségével, a beton részek színesre festésével és néhány piknikpad elhelyezésével.

A tárgyi feltételek biztosításában az iskola segítségére van a Pestújhelyi Iskoláért Alapítvány, mely a szülők támogatásából, és az adó 1%-ának felajánlásából tudja segíteni az iskolai programok megvalósítását, valamint a bútorok beszerzését és a számítógéppark felújítását lehetőségeink szerint.

2. Személyi feltételek teljesülése az intézményben

Mint minden tanévben, ebben az évben is voltak személyi változások, azonban elmondható, hogy több olyan pedagógusunk és technikai dolgozónk is van, aki több tíz éve dolgozik iskolánkban, sőt akad olyan is, aki 40 évi tanítás után még nyugdíjasként is visszajár hozzánk, és óraadóként tanítja diákjainkat. Az iskola vezetését jelenleg 1 fő megbízott intézményvezető, valamint 1 fő megbízott intézményvezető-helyettes látja el egy alsós és egy felsős munkaközösségvezető segítségével. A tavalyi nyár folyamán történt néhány változás pedagógus, nevelést-oktatást segítő (NOKS) és technikai álláshely tekintetében is. 5 fő pedagógus távozott költözés, továbbtanulás, illetve nyugdíjba vonulás miatt. A tanévkezdés ennek ellenére biztatóan indult, csupán heti 5 órányi ének-zene óra volt ellátatlanul. Betöltött a 0,3 álláshelyen lévő iskolapszichológusi státusz, és szeptemberben kaptunk végleges szociális segítőt is, az előző munkatársunk tavaly tanévi távozása után. A nyár során sikerült betölteni a könyvtárosi pozíciót is, így kivitelezhető lett végre az iskolai könyvtár másik helyiségbe költöztetése. Jelenleg 7 fő látja egy a technikai személyzet munkáját – 2 portás, 1 karbantartó, 3 takarító, 1 rendszergazda –, csupán egy félállású takarítói álláshelyünk üres ezen a területen. A konyhai dolgozók nem a mi állományunkban vannak, hanem az önkormányzat alkalmazottai. NOKS-os alkalmazottból jelenleg összesen négy van – 1 iskolatitkár, 1 pedagógiai asszisztens, 1 könyvtáros, 1 iskolapszichológus 0,3 álláshelyen –, a rendszergazdánk a technikaiak számát gyarapítja, mivel a végzettség megszerzése még folyamatban van, így betöltetlen álláshelyünk ezen a területen sincs, ugyan a könyvtárosunk sajnos április 1-jével távozott, de helyére már

találtunk egy új kollégát. Az intézményben az engedélyezett pedagógus álláshelyek száma az idei tanévre 26,15. Sajnos a tanév során is voltak kisebb-nagyobb személyi változások ezen a területen, így jelenleg 24,7 álláshelyre vannak kiosztva tanórák, ebből 1,4 álláshely betöltetlen – 1 teljes állású fejlesztőpedagógus és 0,4 álláshelynyi gyógypedagógus – ebből egy teljes álláshelyre úgy tűnik napokon belül munkába áll egy új kolléga, a maradék 0,4 álláshelynyi fejlesztő foglalkozást pedig elrendelt túlóráként látja el egyik fejlesztőpedagógusunk a továbbiakban. Ugyan az engedélyezett órakeretből kiosztható lenne még 10 óra, de mivel nagyon kicsi a tantestület, így nincs kinek kiosztani ezeket az órákat. A jelenleg ellátott 23,3 álláshely a következőképp oszlik meg: 20 fő teljes állású pedagógus határozatlan idejű kinevezéssel, 3 fő részmunkaidős pedagógus – ebből 1 fő nyugdíjasként visszafoglalkoztatott –, valamint 5 fő óraadó megbízási jogviszonnyal – ebből 1 fő nyugdíjasként visszafoglalkoztatott –, valamint a már említett, jelenleg ellátatlan 1,4 álláshelyre 1 fő teljesállású határozatlan kinevezésű pedagógus alkalmazása van folyamatban, így összesen 29 pedagógus alkotja a tantestületet. Így összesen jelenleg 40 fő az iskola alkalmazotti létszáma.

3. Az iskola tanulóinak összetétele

Ugyan a tanévet 267 tanulóval kezdtük, de azóta is volt némi mozgás a tanulólétszám-ban. Az alábbiakban az éppen aktuális jelenlegi létszámadatokat ismertetem. Iskolánkban 12 osztályunk van jelenleg, egyes évfolyamokon egy, míg más évfolyamokon két párhuzamos osztállyal, így osztályra lebontva mutatom be egy táblázat segítségével az adatokat⁷:

	1.a	2.a	2.b	3.a	3.b	4.a	5.a	6.a	6.b	7.a	8.a	8.b	Összesen
Tényleges létszám	31	24	23	23	23	27	24	19	17	23	18	17	269
Számított létszám	39	29	25	27	25	31	28	20	18	28	20	19	309
SNI	8	3	2	3	2	1	3	1	1	4	2	2	32
BTMN	1	9	4	3	3	7	8	1	6	3	0	2	47
HH	2	2	2	1	1	0	2	1	1	0	0	0	12
HHH	3	0	1	4	2	2	0	0	0	0	1	1	14
Család- otthonból	0	0	0	2	1	0	0	0	0	0	1	1	5
CSÁÓ- ból	6	1	3	1	2	4	1	2	1	0	1	0	22

3. ábra: A Pestújhegyi Általános Iskola aktuális létszámadatai

Amint az adatokból látható, minden osztályunkban van SNI-s tanuló, és egy osztály kivételével mindben van BTMN-es diák is. Az intézmény összlétszámánál 40-nel magasabb a számított létszám, ami osztályonként átlagosan 3,3-et jelent az osztályok átlagos 22,4 fős lét-

⁷ Az adatokat a Kréta rendszeréből, és a rendelkezésemre álló tanuló adatokból vettem, valamint a félévi beszámoló-ból. [2023.04.12.]

számához képest, ami azt jelenti, hogy átlagosan 14,7%-kal magasabb az osztályok számított létszáma, mint a tényleges létszám. Sajnos a jelenlegi jogszabályi háttér mellett nem találtam egyetlen olyan jogszabályt sem, mely korlátozná az egy osztályba felvehető SNI-s diákok számát. Az intézmény alapidokumentumában a felvehető tanulók maximális száma 300 fő, míg az SNI-s tanulók maximális száma 35, melyet az előző évben emelt a fenntartó, mert az akkor 270/27 fős maximális létszámot túlléptük, de erre hivatkozva sem utasíthattuk el egy újabb körzetes gyermek beiratkozását. Amint látszik sajnálatos módon ezeknek a határoknak a túllépése pusztán egy bürokratikus lépéssel orvosolható, az intézmény nevelőtestületének csak véleményezési joga van, de sok máshoz hasonlóan ezt nem veszi figyelembe a fenntartó. A maximálisan engedélyezett létszámok emelése a tantestületben nagy ellenállást váltott ki, szinte kivétel nélkül elleneztek azt. Ugyanakkor azt is fontos elmondani, hogy a számított létszámot gyakorlatilag sehol nem veszik figyelembe, mert 32 fő tényleges létszámgig minden osztályunkba kötelesek vagyunk felvenni a körzetes gyerekeket. Az órakeretet és a pedagógus létszámot is az október 1-jei tényleges létszám alapján számítja a fenntartó, az SNI-sek száma csupán a gyógypedagógiai ellátás megállapításánál, és a fejlesztőpedagógus álláshelyek számánál lényeges szempont. Az összes tanuló 11,89%-a rendelkezik SNI-s szakértői véleménnyel. Az SNI-s tanulók mellett a BTMN-es tanulók száma is jelentős, arányuk az intézményben 17,47%. Ez azt is jelenti, hogy tanulóink 29,36%-a rendelkezik valamilyen szakértői véleménnyel, azonban sok gyermek úgy érkezik hozzánk, hogy ugyan nincs semmilyen szakértői véleménye, de kollégáink hatalmas lemaradásokat tapasztalnak. Ilyen esetekben a szülőket kell meggyőznünk elsőként, hogy gyermeküket elküldhessük a Pedagógiai Szakszolgálatához vizsgálatra, ez azonban nem mindig sikerül. Ettől függetlenül az a tapasztalatunk, hogy az SNI-s és BTMN-es tanulók száma folyamatosan nő.

A táblázat adataiból kiolvasható, hogy a HH-s és HHH-s gyerekek együttesen csaknem a tanulók 10%-ára tehető, ebből a HH-s gyerekek 4,46%-át, míg a HHH-s gyerekek 5,2%-át teszik ki a tényleges összlétszámnak. Erről a helyzetről a későbbiekben részletesebben is írni fogok a hátrányos helyzet kérdéskörében.

Fontosnak tartottam a táblázatban megjeleníteni azt is, hogy az egyes osztályokban hány olyan tanuló van, aki a körzetünkben található családokból, vagy a családok átmeneti otthonából érkezett iskolánkba. Előbbi csupán 5 tanulót jelent összesen, s az évek során alkalmazkodtuk ennek az intézménynek a működéséhez, az együttműködés velük jó, és általában osztályonként 1, legfeljebb 2 innen érkező gyermek tapasztalataink alapján még kezelhető osztályviszonylatban. Ami több nehézséget okoz, az a két éve körzetünkben épült BIK-CSÁÓ. Az innen érkező gyerekek az összlétszám 8,17%-át teszik ki, általában egy-egy csa-

lábból 2-3 testvér érkezik hozzánk. Mivel az iskolai körzeteknél a mi körzetünkbe esik, ezért kötelesek vagyunk minden innen érkező tanköteles korú gyermeket felvenni iskolánkba. Mivel az átmeneti otthonban legfeljebb másfél évet tölthet egy-egy család, így ezek a gyerekek akár egy tanéven belül is második, harmadik iskolájukba járnak mikor hozzánk kerülnek. Mivel az osztályokba rendszeresen kerülnek új tanulók, akár hetente is, így az osztályközösségek kialakítása rendkívül nehéz, különös tekintettel arra, hogy ennyi különböző intézménybe nagyon nehéz ezeknek a gyerekeknek beilleszkedniük. Ezek a családok többségében kisgyermekes családok, ez látszik az adatokból is, az innen érkező tanulók többsége alsó tagozatos tanuló, és sok esetben van még 2-3 kisebb testvérük. Ha jobban megnézzük ebből a két intézményből kerül ki tanulóink kicsit több, mint 10%-a.

4. Tanulóink családi és szociális háttere, és ennek hatása az iskolai életre

Tanulóink családi és szociális háttere rendkívül változatos, mondhatni tökéletesen leképezi a körülöttünk lévő társadalmat. Ez a szempont azért is lényeges, mert tudjuk, hogy az elsődleges szocializáció színtere a család, s ez nagyban befolyásolja a taníthatóságot és a tanulásban való motiválhatóságot, és fontos ismernünk ezt a tényezőt ahhoz, hogy a pedagógiai munkát megfelelően tudjuk tervezni. Nézzük, hogy milyen háttérrel is érkeznek hozzánk diákok (a főbb csoportokat leírva).

Ahogy azt a létszámadatoknál is leírtam, iskolánkba járnak családból kiemelt, lakásotthonban élő diákok. Náluk sok tanulást befolyásoló tényező van, gyakran pszichésen terheltek, hatalmas traumákat átélt gyermekekről van szó, vagy rossz lakhatási körülményeik miatt lettek a családból kiemelve, de előfordult már olyan gyermek is, akinek szülei meghaltak, árvák lettek, emiatt kerültek állami gondozásba. A gyerekek egy része időnként találkozik szüleivel, a nagyobb ünnepek, szünetek emiatt rendkívül érzékenyen érintik ezeket a gyerekeket, vagy azért, mert végre találkozhatnak velük, vagy azért, mert nincs rá lehetőségük. A családotthonból érkező gyerekeket az évek során megtanultuk kezelni iskolánkban, pedagógusaink megértően és segítően fordulnak hozzájuk, próbáljuk őket segíteni az általános iskola sikeres elvégzésében, és a megfelelő továbbtanulási lehetőségek megtalálásában, többségében sikerrel.

A fent szintén említett BIK-CSÁÓ-ból jelentős számú diák érkezik hozzánk, sőt olykor más családok otthonából is vannak tanulóink. Az átmeneti otthonban élő tanulók csupán másodikon járnak iskolánkba, mert ekkor nyitotta meg kapuit a körzetünkben. Az átmeneti otthonról már a korábbiakban is írtam, az itt élő családok között vegyesen van egy szülő, vagy teljes családban élő. A családok egyetlen szobát kapnak közös konyha és fürdőhasználattal, és csupán legfeljebb másfél évet tölthetnek egy-egy ilyen otthonban. Sokszor, mire hozzánk kerülnek, már több otthont megjárta, és az ország bármely területéről ide kerülhetnek.

A családok egy része a maximális bent tölthető idő alatt sikeresen megoldja lakhatását, és albérletbe, vagy kilépő otthonba kerül, a szülők jó esetben találnak munkát, és szerencsés helyzetben hosszú távon is intézményünk tanulói maradhatnak. Ugyanakkor akadnak olyan diákok is, akik csupán néhány hónapot töltenek egy-egy iskolában, és tanév közben is iskoláról iskolára vándorolnak. A legnehezebb dolgunk azoknak a gyerekeknek az integrálásával van, akik idősebb korban kerülnek hozzánk, sokszor hatalmas lemaradásokkal, anélkül, hogy lenne bármilyen szakértői véleményük. A CSAÓ lakói között sajnos gyakori az írástudatlan szülő, sokszor a 3-4. osztályos gyermek már jobban tud írni-olvasni, mint szülei. Nem ritka az sem, hogy egy-egy családban 5-6 gyermek is van. Az itt élő gyerekek közvetlen környezete nagyon szegényes, sokszor az étkezés és a ruházkodás megoldása is nehézkes számukra. Az ilyen háttérrel érkező diákok szüleit nehéz bevonni a közös munkába, a szülői értekezleteken, fogadó órákon való részvételbe, és tipikusan ők azok, akik – digitális eszközök és motiváció hiányában – az országos mérések háttérkérdőíveit sem töltik ki. Mivel csupán két tanéve járnak hozzánk többen ilyen szociális háttérrel, ezért folyamatosan próbáljuk kitalálni, milyen módszerrel tudjuk leghatékonyabban a közösségekbe illeszteni diákjainkat, különös tekintettel azokra, akik tanév közben érkeznek hozzánk.

Iskolánkban több olyan tanuló is van, akiknek családja generációk óta hozzánk jár. Vannak olyan pedagógusaink, akik egy-egy diáknak a szüleit, sőt a nagyszüleit is tanították, náluk már-már tradíciónak számít pestújhelyisnek lenni. Vannak köztük tradicionális roma családok is. Ezekben a családokban sokszor nem elvárás a gyerekek felé, hogy megszerezzék a nyolcadik osztályos bizonyítványt, ugyanakkor a generációk múlásával úgy tapasztaljuk, hogy ez egyre ritkább, egyre többször elvárás legalább egy szakma megszerzése. Ezeknek a családoknak egy részében azonban még mindig a tanulás helyett a házasság és gyermekszülés a legfőbb életcél különös tekintettel a lányokra, és olykor előfordulnak itt is analfabéták a szülők között. A fiúk egy fokkal jobb helyzetben vannak, sajnos azonban a jelenlegi oktatási rendszer nem segíti a képességbeli különbségek leküzdését. Ennek a problémának a megoldására is folyamatosan keressük a lehetőségeket.

Az utóbbi években egyre gyakoribbá váltak iskolánkban a külföldről Magyarországra érkező – leggyakrabban kínai – magyarul nem, vagy alig tudó diákok is. Ennek talán az is lehet az oka, hogy területünkben található az Ázsia Center, ahol elsősorban ázsiai felnőttek és fiatal felnőttek dolgoznak. Ezekben a családokban sajnos a szülők általában egyáltalán nem tudnak magyarul. Legjobb esetben a szülők megtehetik, hogy tolmácsot hozzanak magukkal, kevésbé tehetős szülők ismerőst kérnek meg a tolmácsolásra. Érdekes kérdés azonban, hogy a tőlünk csupán néhány utcára található Magyar-Kínai Kéttannyelvű Általános Iskola miért nem

hajlandó felvenni egyetlen magyarul nem beszélő kínai gyermeket sem. A gyermek iskolánkba kerülésekor nagyon nehéz a kommunikáció velük, de a tapasztalat azt mutatja, hogy egészen jó eredményeket tudunk elérni, és egy tanév alatt többségében megtanulnak annyira magyarul, hogy tovább tudjanak haladni osztálytársaikkal a tanulásban. A tehetősebb szülők otthonra is fogadnak nyelvtanárt, aki magyarul tanítja gyermekeiket. A sikeresebb integráció érdekében általában egy osztályfokkal lejjebb soroljuk be a gyerekeket, mint amit a külföldi iskolában végeztek, így a nyelvi hátrányt könnyebben be tudják hozni. Persze itt is igaz, hogy minél fiatalabb korban érkeznek hozzánk, annál könnyebben veszik az akadályokat, és többször volt már rá példa, hogy 6. évfolyamban sikeres felvételi vizsgát tesznek és nívós középiskolába nyernek felvételt. Nagyban segíti a munkánkat, hogy az ő kultúrájukban fontos a tanulás, és a szülők elvárásai a tanulással kapcsolatban magasak, odafigyelnek gyermekeik tanulmányaira, és általában nagyon jó képességűek.

Ezekon a speciális csoportokon kívül iskolánknak vannak lakótelepi panellakásban élő, és családi házban élő tanulói is. A szociális háttér szintén nagyon vegyes képet mutat, mert ugyan Budapestről beszélünk, de ettől függetlenül nálunk is vannak nagy szegénységben élő tanulók, ugyanakkor a középréteg, és a jobb módú családok is képviseltetik magukat. A családi háttér tekintetében a gyerekek közül sokan élnek egyszülős családmódelben – legyen az az édesapa, vagy az édesanya –, sőt vannak olyanok is, akiket a nagyszülők, vagy csupán egy nagyszülő nevel, különböző okokból, például a szülők halála, vagy amiatt, hogy a szülők, vagy csupán egyik szülő elhagyta a gyermeket, de szerencsére azért akadnak teljes családban élő diákjaink is. Előfordulnak olyan diákok is, akik családba fogadó gyámnál vannak elhelyezve.

Mindezekből látható, hogy mennyire színes iskolánk tanulóinak összetétele, melynek számos nehézsége mellett számos előnye is van. Iskolánkról elmondható, hogy a gyerekek nagyon jól alkalmazkodnak ehhez a változatossághoz, befogadó közösségek jönnek létre, és alapvetően segítik az újonnan érkezőket a beilleszkedésben. Ilyen tanulói összetétel miatt azonban az egyik nagy hátrányunk, hogy digitális rendelkezésre állást a szülők egy részétől nem várhatunk el, holott a többségnek a rossz körülményei ellenére okostelefonja van, csupán a megfelelő digitális képességei hiányoznak, és egyes esetekben a szándék is.

5. A hátrányos helyzet kérdése

Ahogy azt az iskola tanulói összetétele részben is láthattuk, intézményünkben több tanuló is rendelkezik HH-s, vagy HHH-s besorolással. Emiatt most egy kicsit nézzük meg, hogy milyen feltételei annak, hogy valakiről megállapítsák a HH vagy a HHH fennállását. Ennek

pontos törvényi meghatározását az 1997. évi XXXI. törvény⁸ VIII. fejezetében találhatjuk meg, azon belül is a 67/A § írja le a feltételeket, melyeknek meg kell felelni. Az alapfeltétel a HH vagy HHH fennállásának megállapításához, hogy a gyermek jogosult legyen rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre (RGYK). Az RGYK-ra való jogosultság feltételeit ugyanennek a törvénynek a 19. §-a írja szabályozza, s mivel szociális alapon kérhető, ezért a család egy főre jutó havi jövedelmét vizsgálják hozzá – amennyiben fennáll, hogy a gyermeket egyedülálló szülő vagy más törvényes gondviselő gondozza, vagy a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy a nagykorúvá vált gyermek legfeljebb 25 éves koráig a feltételek alapján –, illetve az egy főre jutó vagyon értékét. Ha az RGYK-ra való jogosultság mellett a megadott feltételek közül egy fennáll, akkor kérhető a HH, ha legalább kettő feltétel fennáll, akkor kérhető a HHH fennállásának megállapítása. Egyik ilyen feltétel, hogy a szülők alacsony iskolai végzettségűek, vagy az elmúlt 16 hónap alatt legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott legalább az egyik szülő, vagy a gyermek lakókörnyezete elégtelen. A HHH fennállásához ezeken felül további feltétel lehet, hogy nevelésbe vett gyermek, vagy az utógondozói ellátásban részesülő tanuló. A HH vagy HHH fennállását az RGYK időtartamára állapíthatják meg, ezt azonban külön kérvényezni kell az RGYK megállapításának kérvényezésével egy időben, vagy akár később is. Az RGYK évente kétszer, augusztus és november hónapban néhány ezer forintos pénzbeli támogatást jelent, valamint az általános iskolások esetében ingyenes étkeztetést. A HH vagy HHH fennállásához kapcsolódó kedvezmények a köznevelés területén: óvodai fejlesztő program, képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítés; Arany János Tehetséggondozó Program, Arany János Kollégiumi Program és Arany János Kollégiumi-Szakiskolai Program; Útravaló-MACIKA Ösztöndíjprogram; Az alapfokú művészetoktatásban való részvétel támogatása; A lemorzsolódás megelőzését szolgáló rendelkezések; Iskolai felvétel, ezen kívül igénybe vehető Óvodáztatási támogatás, és a Gyermekjóléti alapellátásához fordulás lehetősége.

A tapasztalatunk sajnos az, hogy ezek a lehetőségek nem nyújtanak megfelelő támogatást a családoknak, így sokan nem is igénylik ennek megállapítását, jobban szívesebben a fennálláshoz szükséges okot, minthogy csupán ennyi juttatásért cserébe ezt beismerjék. Talán ez is lehet az egyik oka, hogy az elmúlt években „javult” az erre vonatkozó statisztika. Az RGYK igénylése viszont gyakoribb, mert az ingyenes étkeztetés biztosítása nagy segítséget jelent a családoknak, különösen a folyamatosan dráguló élelmiszerárak mellett. Sajnos szintén szomorú tapasztalatunk azonban, hogy sokszor az ingyenes étkeztetésre jogosult szülők arra már nem

⁸ Az 1997. évi XXXI. törvény pontos szövege az alábbi weboldalon megtalálható: <URL: <https://njt.hu/jogszabaly/1997-31-00-00> [2023.04.12]

veszik a fáradságot, hogy minden hónapban megrendeljék gyermeküknek a háromszori étkezést, ami a mi kerületünkben automatikusan nem kerül megrendelésre.

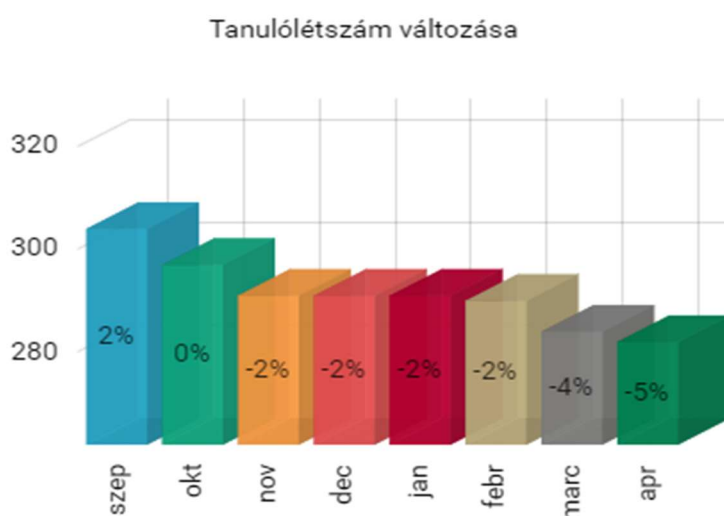
6. A tanulói fluktuáció és hatása a közösségre

A fluktuáció kifejezést általában a tanárokkal kapcsolatban szoktuk alkalmazni, azonban intézményünkben a tanulók folyamatos létszámváltozása arra sarkallt, hogy én most a tanulókkal kapcsolatos fluktuációt elemezzem. A tanév közben történt változások elemzéséhez az alábbi táblázatban mutatom be, hogy melyik osztályunkba hány gyermek érkezett tanév közben, illetve hányan távoztak az egyes osztályokból.

	1.a	2.a	2.b	3.a	3.b	4.a	5.a	6.a	6.b	7.a	8.a	8.b	Összesen
Létszám 09.01-jén	32	21	20	25	20	26	27	18	17	25	17	15	263
Jelenlegi létszám	31	24	23	23	23	27	24	19	17	23	18	17	269
Távozott	3	1	1	3	0	4	4	1	2	3	0	1	22
Érkezett	2	4	4	1	3	5	1	2	2	1	1	3	29

4. ábra: A Pestújhelyi Általános Iskola létszámadatai a 2022-2023-as tanévben, a távozó és érkező tanulók száma

Az egyes tanulók helyzetét az osztályon belül általában a szociometria segítségével szoktuk vizsgálni. Amint látható nálunk minden osztályban történt változás a tanulók összetételében a tanév során, és ebben nem is említettem a nyár folyamán távozott vagy érkezett tanulókat. Az itt látható diagram a tanulói létszám változását mutatja havi bontásban az egész iskolára nézve. Sajnos az diagrammból az is leolvasható, hogy iskolánkban a tanulói létszám az első két hónapot leszámítva a

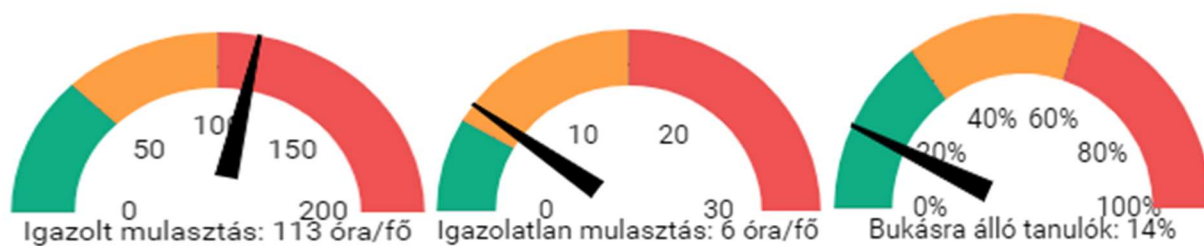

5. ábra: A Pestújhelyi Általános Iskola létszámváltozásai havi bontásban a Kréta ESL moduljából

tanév során csökkent, így arra következtethetünk, hogy a legtöbb tanuló szeptember és október hónapban érkezett, míg a tanév során többen távoztak. Sajnos azt tapasztaljuk, hogy a CSAÓ-ból érkező tanulók nehezen illeszkednek be, gyakran kezdeményeznek rendbontást – különösen a beilleszkedés időszakának kezdetén –, és a helyi körzetes gyerekek szülei ezért más intézménybe viszik át gyerekeiket, ezzel sajnos az osztályok összetétele rossz irányba változik.

Felmerül bennem a kérdés, hogy mennyire ad valós eredményeket a szociometria, ha ennyire gyakran változik egy-egy osztály összetétele. A kollégákkal való beszélgetések alkalmával sokszor panaszkodnak arra, hogy a folyamatosan érkező új tanulók az addig kialakult osztályközösséget megbontják, és a közösségépítés kezdődhet szinte előről. Ezzel még nem is lenne baj, de mikor havonta érkezik új gyerek egy osztályba, és közben távozó diákok is vannak, rendkívül megnehezíti mind a gyerekek, mind a pedagógusok dolgát. Annak ellenére, hogy a nálunk tanuló gyerekek elfogadóak és befogadóak, a folyamatos változások számukra is nehézséget okoznak (talán ez is lehet az egyik oka a fentebb említett távozásoknak). A szakirodalomban erre vonatkozó információkat nem találtam, mert ahogy a rész elején is említettem, a fluktuációt a kutatásokban elsősorban a tanárokkal kapcsolatban vizsgálták, és annak hatását az oktatás minőségére.

A tanulói fluktuáción kívül úgy gondolom ide tartozik a mulasztások magas száma is. Az iskolánkba járó tanulók családjának még mindig nagyon sok esetben nem fontos a tanulás,

6. ábra: A 2022-2023-as tanév jelenlegi igazolt és igazolatlan mulasztásainak adatai, valamint a bukásra álló tanulók aránya a Kréta ESL moduljának adatai alapján.

nem várják el gyermekeiktől, hogy rendszeresen iskolába járjanak, sőt gyakran a szülők különböző családi okokra hivatkozva tartják otthon gyermekeiket – olyan is előfordul, hogy a szülőnek nincs kedve felkelni és felkelteni a gyermekét, hogy iskolába hozza –, ezzel azonban nem csak a hiányzásaik száma nő, de a tanulmányi eredményeik is romlanak, mert a kihagyott tanórák pótlása szintén nem fontos számukra. A járvány óta az igazolások megszerzése nem jelent gondot a szülők többségének, de így is magas az igazolatlan mulasztások száma is, sőt, a bukások aránya is elég magas, különösen felső tagozaton. A hiányzások számának csökkentését a folyamatos kapcsolattartással és jelzések küldésével próbáljuk visszaszorítani, sajnos nem túl nagy sikerrel. A bukások számának csökkentése érdekében a gyerekeket a tanulószobai foglalkozásokon való részvételre kötelezzük, illetve korrepetálásokat biztosítunk számukra, de sajnos sokszor a szülők nem partnerek ebben sem.

IV. Kutatómunka

Kutatásommal a fent leírt helyzettel kapcsolatos nehézségeket szeretném vizsgálni a pedagógusok szemszögéből, így a kérdőíveket hozzájuk juttattam el.

1. Tervek, célok

Mindennapi munkánk során folyamatosan tapasztaljuk, hogy a tanulók sokszínűsége, és elsősorban a tanulók folyamatos érkezése és távozása rendkívüli módon megnehezíti pedagógusaink munkáit. Az iskola folyamatosan igyekszik csökkenteni a tanulók szociális és családi háttéréből adódó hátrányokat, kiegyenlíteni az iskola tanulóinak teljesítményét, azonban sokszor úgy érezzük, hogy nehezen boldogulunk a gyerekek közösségbe illesztésével, integrálásával. Kutatásom során arra vagyok kíváncsi, hogy mik azok a tényezők, amik a legtöbb nehézséget okozzák pedagógusainknak, és mik azok a lehetőségek, eszközök, amikkel mi, mint vezetők megkönnyíthetnénk a munkájukat. Mi az, amire pedagógusaink hajlandóak lennének ennek érdekében? Mit várnak el a kollégák vezetőktől? Milyen az osztályuk összetétele? Ilyen, és ehhez hasonló kérdésekre keresem a választ a kérdőívemben. A kérdőívek kiértékelése után a fejlesztési célok, tervek kialakításához, pontosításához szükség szerint a pedagógusainkkal beszélgetés formájában is felveszem a kapcsolatot.

Hipotézisek:

- A tanulók szociális háttere befolyásolja a tanulmányi munkát.
- Intézményünk pedagógusai a tanítás folyamán változatosan alkalmazzák a tanítási módszereket.
- A SWOT analízis alapján a belső erősségekre lehet építeni a fejlesztési terv célkitűzéseit.

2. Módszerek

Munkám során olyan kérdőíves felmérést alkalmaztam, ami adatgyűjtésen alapult. Az eredményeket táblázatokba foglaltam, melyekből statisztikát készítettem. A szemléltetéshez diagramokat és grafikonokat használtam. A választott kutatási módszerem primer kutatási módszer, az elemzés nem reprezentatív jellegű, csupán a saját iskolámra vonatkozóan lehet következtetéseket levonni belőle. A kérdőív (1. számú melléklet) kitöltésére a Pestújhelyi Általános Iskola pedagógusait kértem fel, beleértve a részmunkaidős és az óraadó kollégákat is, leszámítva egy óraadót, akinek e-mail címe sincs, valamint az új kollégánkat, aki csupán a héten kezdi meg nálunk a munkát, így a kérdőív szempontjából nem tud releváns információkkal szolgálni. A kérdőíveket online formában küldtem el elektronikusan a pedagógusoknak, melyhez a Google Űrlapok alkalmazást használtam. A kérdőíveket végül 27 pedagógus töltöt-

te ki, ami 100%-os részvételi arányt jelent. A kérdőívek utolsó kérdései alapján SWOT analízist készítettem, melynek az eredményeit a fejlesztési célok és a fejlődési irányok meghatározására használtam fel. A fejlesztési célok és fejlődési irányok véglegesítéséhez több kollégával kezdeményeztem beszélgetést a kérdőív eredményeinek tudatában.

3. Tanári kérdőív

A tanári kérdőív öt részre tagolódik: az első részben a tanári kar összetételét szeretném vizsgálni, melyhez demográfiai adatokra kérdezek rá; a második részt csak azoknak kellett kitölteni, akik jelenleg osztályfőnöki feladatokat látnak el; a harmadik részben a tanulói összetétellel és az integrációval kapcsolatos kérdések találhatók; a negyedik részben a kollégák pedagógiai munkájával kapcsolatos kérdések vannak; s végül az ötödik részben a SWOT analízis elkészítéséhez használható kérdések zárják a kérdőívet.

A jelenlegi pedagógushelyzet miatt fontosnak tartottam, hogy a kérdőív elején megtudjam a Pestújhelyi Általános Iskola pedagógusai milyen életkorúak, és hány éve vannak a pályán. A férfiak és nők aránya is érdekes adat lehet, valamint fontos látni, hogy hogy oszlik meg az alsó és felső tagozaton tanítók száma, illetve hányan tanítanak mindkét tagozaton. Kis iskola lévén csupán két munkaközösségünk van, az alsó és a felső tagozat munkaközösségei, ezek létszáma eltérő, minden pedagógus ahhoz a munkaközösséghez tartozik, ahol osztályfőnöki feladatokat is ellát, illetve ahol nagyobb óraszámban tanít. Azt is jól szemlélteti a kérdőív, hogy a pedagógusok hány százaléka lát el osztályfőnöki feladatokat.

A második szakaszt csupán azoknak kellett kitöltenie, akik jelenleg osztályfőnökök – a kérdőívet úgy állítottam be, hogy az első szakasz utolsó kérdésére adott válasz alapján nemleges válasz esetén ezt a szakaszt átugorja –, s ebben a szakaszban a saját osztályra vonatkozó kérdéseket tettem fel. Ebben a kérdéscsoportban találhatóak a tanulók családi hátterére, szociális hátterére, az osztály összetételére, valamint a közösségépítés nehézségeire vonatkozó kérdések.

A harmadik szakaszt minden pedagógusnak ki kellett töltenie. Ebben a részben az iskolánkba járó tanulói összetételre, illetve az integrálással kapcsolatos nehézségek megoldására vonatkozó kérdéseket tettem bele.

Mivel számtalan általam elolvasott tanulmány kitér arra, hogy a pedagógiai módszerek nagy befolyással vannak az esélyegyenlőtlenség csökkentésére, ezért fontosnak tartottam, hogy a negyedik szakaszban felmérjem, milyen tanítási módszereket használnak a kollégák, és hogy hajlandóak-e új módszereket megismerni, azokat kipróbálni, illetve hogy ők tapasztalnak-e különbséget a különböző tanítási módszerek alkalmazása során a gyerekek magatartásában, tanuláshoz való hozzáállásában. A fejlesztési terv elkészítése szempontjából fontos

volt azt is megkérdezni, hogy milyen tevékenységekre lennének hajlandóak annak érdekében, hogy új pedagógiai módszereket sajátítsanak el.

Az ötödik szakaszban csupán négy kérdést tettem fel, melyek a SWOT analízis elkészítéséhez alapot adó kérdések, s ezek a következőkre kérdeznek rá:

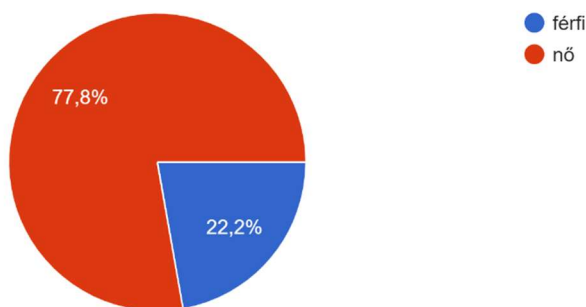
- az intézmény belső erősségeire,
- az intézmény belső gyengeségeire,
- az intézmény külső lehetőségeire, illetve kapcsolataira,
- az intézmény külső veszélyeire.

Ezekre a kérdésekre minden esetben saját szöveges választ kértem, mert nagyon fontosnak tartom a kollégák észrevételeit, meglátásait a fejlesztési terv későbbi megvalósíthatósága miatt.

4. A kérdőívek eredményeinek kiértékelése

1. szakasz

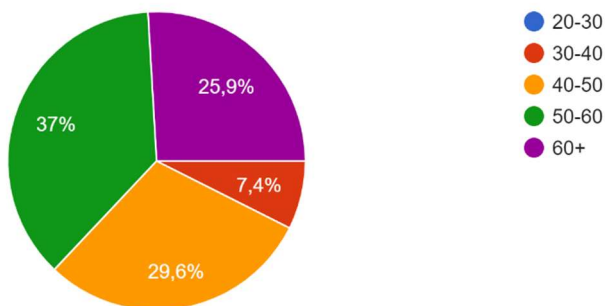
Ahogy azt fentebb írtam, a kérdőív első felében a demográfiai adatokat vizsgáltam a pedagógusok körében. Az alábbi diagram, a férfiak és nők arányát mutatja a tantestületben. Úgy

7. ábra: A nevelőtestület összetétele a nemek megoszlásának szempontjából.

gondolom ez egészen jó arány, mert a pedagógusok körében alapvetően nagyon alacsony a férfiak aránya.

A második kérdés a pedagógusok életkorára vonatkozik. Az alábbi kördiagramon és oszlopdiagramon azt láthatjuk, hogy a pedagógusok életkora elég magas. Sajnos az átlagéletkor is igen magas, a Kréta adatai alapján 51,6 év, ami nem jelez előre sok jót. A fejlesztési célok kitűzése szempontjából ez egy nagyon fontos adat, és ehhez még az is hozzá tartozik, hogy a kollégák többségén

8. ábra: A pedagógusok életkorának megoszlása.

tapasztalhatóak a kiégés jelei, a túlterheltség, fáradtság, ezért olyan fejlesztési tervet kell készíteni, ami nem jelent nagy mértékű többlet terhet a pedagógusokra nézve.

A pedagógusok életkora mellett fontos tényező az is, hogy mennyi ideje vannak a pá-

9. ábra: A pedagógus pályán töltött évek száma.

lyán. Ez a módszertani képzettség szempontjából is fontos információ. Ugyan vannak kötelező továbbképzések, melyeken a pedagógusok részt vesznek, mégis az alapokat a tanárképzés során mélyítik el legjobban. Ahogy azt Nahalka István tanulmányában⁹ is olvashatjuk: „A pedagógu-

sok többségében a változás pusztán új módszereknek a megtanulását és alkalmazását jelenti. Egy jó részük nem képes belátni, hogy miért van szükség ezekre a módszerekre, nem azért, mert gyenge képességekkel rendelkezik (s még kevésbé azért mert „gyenge képességű”), nem a tudása hiányzik, nem is rosszindulatú (az aztán igazán nem), hanem egészen egyszerűen más alapelképzelései vannak az eredményességről is és az eredményes pedagógiai tevékenységről is.”. Több tanulmányban is olvasható, hogy alapvetően a pedagógusok többsége úgy tud hitelesen tanítani, ahogy ő maga is tanult, csakúgy, mint ahogy a gyermeknevelésben is a saját gyerekkorunkban tapasztaltakat adjuk tovább leginkább. Ebből adódóan nagyon nehéz a pedagógusoknak lépést tartaniuk a folyamatosan változó körülményekkel, a gyerekek és családok folyamatosan változó igényeivel, és ezen nem segít, hogy a pedagógusok többsége már évtizedek óta a pályán van, és látszólag nagyon kevés az utánpótlás, kevés a fiatal, friss módszertani ismeretekkel rendelkező kolléga.

Iskolánk tantestülete viszonylag alacsony számú, az óraadókkal együtt csupán 29 főből áll. Emiatt elkerülhetetlen, hogy pedagógusaink az alsó és felső tagozatban is megforduljanak. A következő kérdésem erre vonatkozott, és az adatok azt mutatják, hogy a kollégák 29,6%-a tanít mindkét tagozaton, míg 29,6%-uk csak alsósokat, 40,7%-uk pedig csak felsősöket tanít. Személyes tapasztalat, hogy általában az alsós tanítók tanítanak fel felsőbe műveltségi területüknek megfelelően, míg a felsős tanárok legfeljebb napköziben vannak jelen az alsó tagozaton, illetve informatika órákon. A fejlesztőpedagógusok alsósokat és felsősöket is tanítanak. Míg az alsó tagozatos tanítók 12-en vannak, a felsős tanárok 15-en – melyből 5 óraadó kolléga, valamint 2 részmunkaidős –, rajtuk kívül még 2 fejlesztőpedagógus alkotja a nevelőtestü-

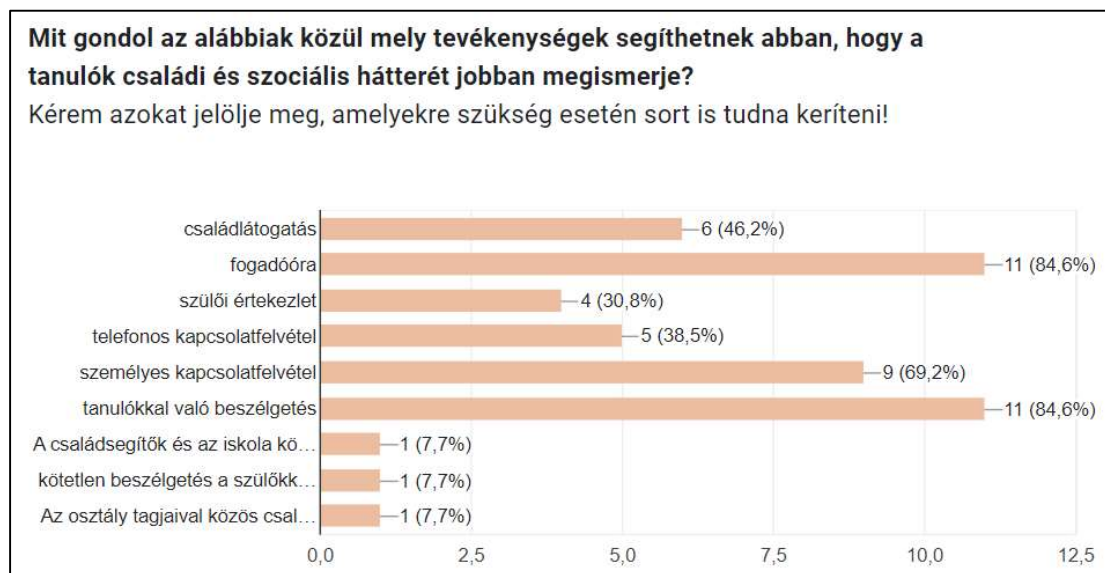
⁹ Nahalka István: A tanulás tudománya, In: Pedagógusképzés 7 (36), 2009/2-3., Budapest 2009. [online] <URL: <https://ojs.elte.hu/pedagoguskepzes/article/view/1559>> [2023.04.17.]

letet. Az alacsony létszámú nevelőtestület magyarázatot ad arra is, hogy a pedagógusok 48,1%-a lát el osztályfőnöki feladatokat – az összesen 12 osztályunkban, azonban a kérdőívek eredményeinek elemzése során azt tapasztaltam, hogy 13-an jelölték be, hogy osztályfőnöki feladatokat látnak el, ami abból adódott, hogy egyik óraadó kollégánk egy másik iskolában teljes állásban tanít, és osztályfőnök is – ám, ha kivesszük a pedagógusok számából az óraadókat és fejlesztőket – akik nem láthatnak el osztályfőnöki feladatokat –, akkor azt kapjuk, hogy teljes állású pedagógusainknak 60%-a osztályfőnök.

2. szakasz

A kérdőív második szakasza az osztályfőnökökre és az osztályokra vonatkozó kérdéseket tartalmazza. Az osztályfőnökök arra a kérdésre, hogy mennyire ismerik diákjaik családi hátterét, illetve a szociális hátterét, az 5 fokozatú skálán – ahol az 1-es az egyáltalán nem jellemző, az 5-ös a teljes mértékben jellemző – mind 3-as, vagy annál jobb értéket adtak meg. Az osztályfőnökök 23%-a gondolja úgy, hogy teljes mértékben ismeri osztálya tanulójának családi hátterét, míg 38,5%-a úgy érzi teljes mértékben tisztában van diákjainak szociális hátterével.

A következő kérdésben több választ is megjelölhettek az osztályfőnökök. Egyes elemeket már jelenleg is alkalmazzák, időnként jógyakorlat formájában más kollégákkal is megosztják

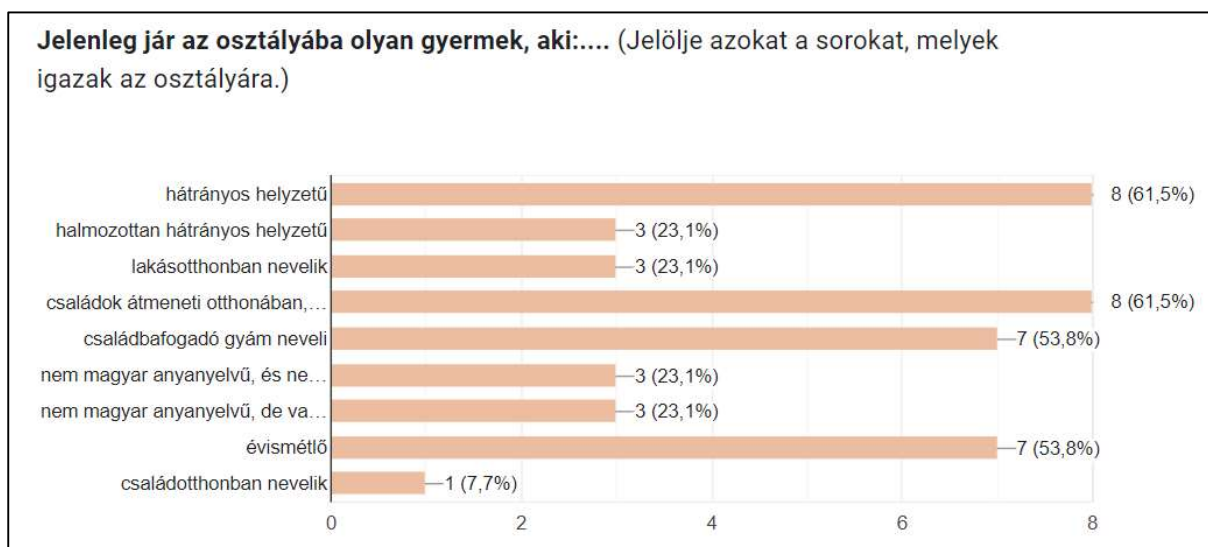

10. ábra: A tanulók családi és szociális hátterének megismerésére használható tevékenységek.

tapasztalataikat. Az azonban elmondható, hogy alsó tagozaton könnyebb a szülőket mozgósítani, míg felső tagozaton mintha elengednék a szülők a gyerekek kezét, és már szülői értekezleten is sokkal kevésbé aktívak, gyakran meg sem jelennek azokon. A válaszok alapján látható, hogy a fogadóórák és a tanulókkal való beszélgetések a leghatékonyabb módjai a válaszadók szerint az gyerekek családi és szociális hátterének való megismerésére. Ezek után

következik a személyes kapcsolatfelvétel, a családlátogatás – ez azonban a járvány óta sokkal nehezebben kivetelezzhető –, valamint a telefonos kapcsolatfelvétel, és csak ezek után jön a szülői értekezlet. Ennek egyik oka lehet az, hogy amint azt feljebb is írtam, felső tagozaton már sokszor el sem jönnek a szülői értekezletre a szülők, vagy legfeljebb az év elejére, a félévi szülői értekezlet még kevesebb szülőt vonz. Az iskolai szociális segítővel való beszélgetés is hasznos információkkal szolgál, érdemes probléma vagy kérdés esetén hozzá is fordulni.

Az osztályok összetételére vonatkozó kérdést is feltettem az osztályfőnököknek, bár az

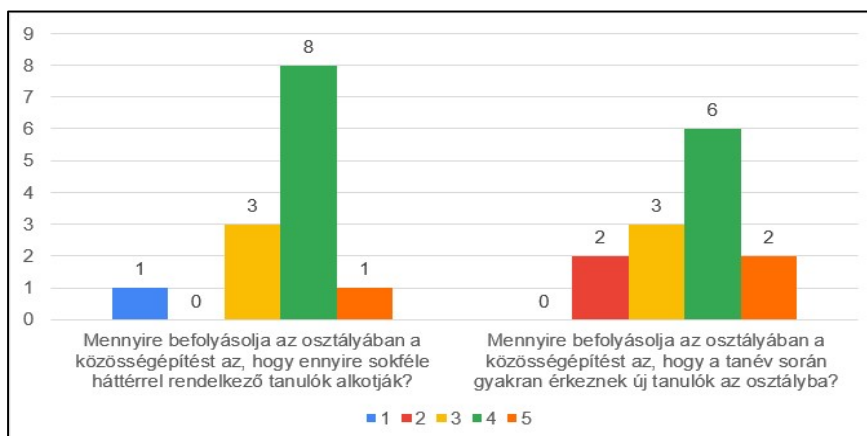

11. ábra: Az osztályok összetételére vonatkozó kérdés válaszai.

iskola létszámadatainál pontosan látszik, hogy hány osztályban van tanuló, aki érintett a fent felsoroltakban. Erre a kérdésre adott válaszok abban segítik a munkámat, hogy mennyire ismerik valóban az osztályfőnökök az osztályaikat. A válaszokból az látszik, hogy az osztályfőnökök nem minden esetben ismerik pontosan az osztályukba járó tanulók hátterét, ezért fontos, hogy több lehetőséget biztosítsunk nekik a szülőkkel való kommunikációra, illetve az osztályban tanító kollégák közötti információcserére a tanulókról. Persze az is leolvasható, hogy az alapvető dolgokban tájékozottnak mondhatóak, de talán arra is felhívja a figyelmünket, hogy a vezetőség kommunikációján is érdemes javítani egy-egy új diák beiratkozása kapcsán, annak érdekében, hogy az osztályfőnöktől is megkaphassa a kellő segítséget a beilleszkedéshez az újonnan érkező.

A következő két kérdés válaszai alapján – ahol a válaszokat egy ötfokozatú skálán kellett bejelölni, melyben az 1-es az egyáltalán nem, míg az 5-ös a teljes mértékben kifejezést jelenti – arra következtethetünk, hogy nem minden kolléga érzi úgy, hogy a tanulók sokfélesége és a tanév közben érkező diákok magas száma nem befolyásolja jelentősen a közösségépítést. Ez némileg elgondolkodtató, vajon tényleg nem érzi hatását a kolléga, vagy csak nem elsődleges célja a közösségépítés? Mindenesetre a többség inkább egyetért azzal, hogy befolyásolják a

közösségépítést ezek a körülmények. Ezért úgy gondolom, hogy fontos lenne olyan

12. ábra: A közösségépítéssel kapcsolatos vélemények összesítése.

módszereket felkutatni, melyek segítségével az osztályközösségeket könnyebb összekovácsolni. Sajnos ezt jelentősen megnehezíti, hogy mire

egy-egy átmeneti

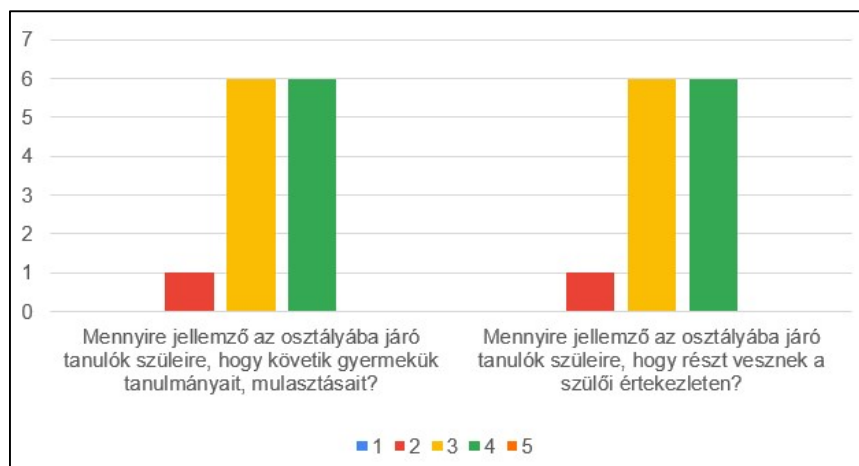
otthonból érkező tanulót sikerül beilleszteni a közösségbe, addigra gyakran tovább is költözik, másik iskolába kerül, hozzánk pedig újabb tanulók jönnek, akikkel kezdhethetjük előről az egészet.

A következő kérdés alapján kiderül, hogy az osztályok 15,4%-ában fordul elő – ez szám szerint 2 osztályt jelent – olyan tanuló, aki egyik vagy másik szülője érintett az analfabétizmusban. Napjainkban sokan nem is gondolnák, hogy ez felmerül, különösen nem a fővárosban. Ez jelentősen megnehezíti a szülők és a tanárok, tanítók dolgát is a gyerekekkel kapcsolatos kommunikációban, a családok megismerésében, mert sokszor szégyenlik ezt a szülők, ezért inkább minimálisra csökkentik a pedagógusokkal való kommunikációt.

Az válaszok alapján az osztályok 30,8%-ában van olyan tanuló, aki nem tud magyarul, és számomra elég elkészerítő, hogy az osztályok 69,2%-ában vannak olyan szülők, akikkel nagyon nehéz felvenni a kapcsolatot. Ezt talán az analfabétizmus és az idegennyelvűség is indokolhatja, illetve sajnos a pedagógusokkal való beszélgetéseim alapján a szülői érdektelenség is, illetve az, hogy nem a tanulás a legfontosabb a családok számára.

Az előző kérdésre adott válaszokat támasztja alá az alábbi két kérdés is. Ez alapján arra következtethetünk, hogy a szülőknek a kisebbik részére jellemző csupán, hogy rendszeresen követik gyermekeik mulasztásait, tanulmányi eredményét, illetve a többségre nem jellemző, vagy jellemző is meg nem is, hogy részt vesz a szülői értekezleten. Erre a kérdésre adott válaszokban az 1-es az egyáltalán nem jellemzőt jelenti, míg az 5-ös a teljes mértékben jellemzőt. A pedagógusok munkájának segítésében nagyon fontos szerepet játszik a szülők aktivitása, hiszen sokkal könnyebb olyan gyerekekkel dolgozni, ahol a szülők, a családi háttér is elvárja a tanulóktól a teljesítményt, a tanulást, a szabályok betartását.

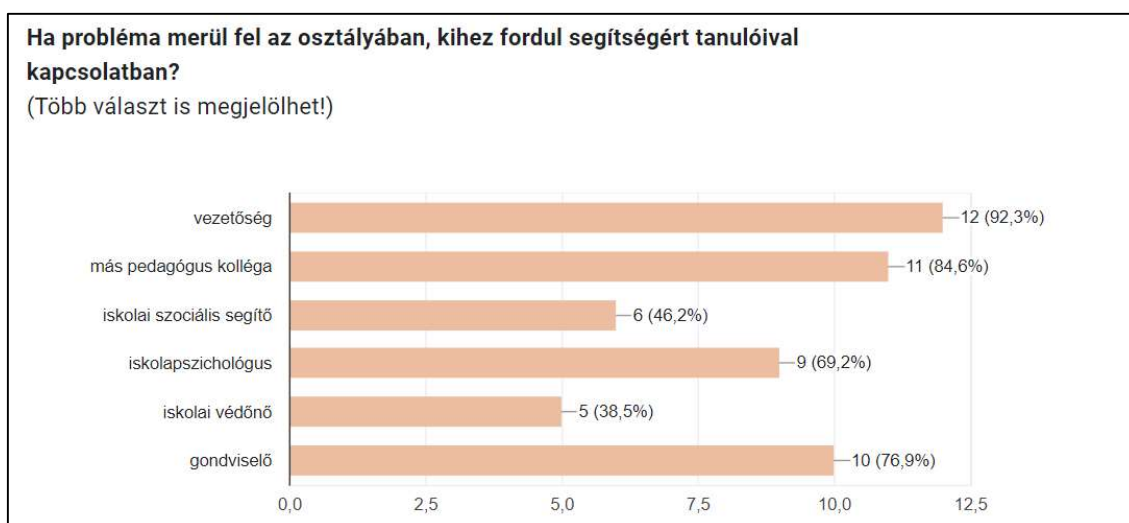
A szakasz utolsó kérdésében arra voltam kíváncsi, hogy az osztályfőnökök kihez fordulnak segítségért, ha osztályuk valamelyik tagjával kapcsolatban probléma merül fel. A

13. ábra: A szülői magatartásra vonatkozó kérdésekre adott válaszok eredményei.

válaszokból kiolvasható, hogy a pedagógusok

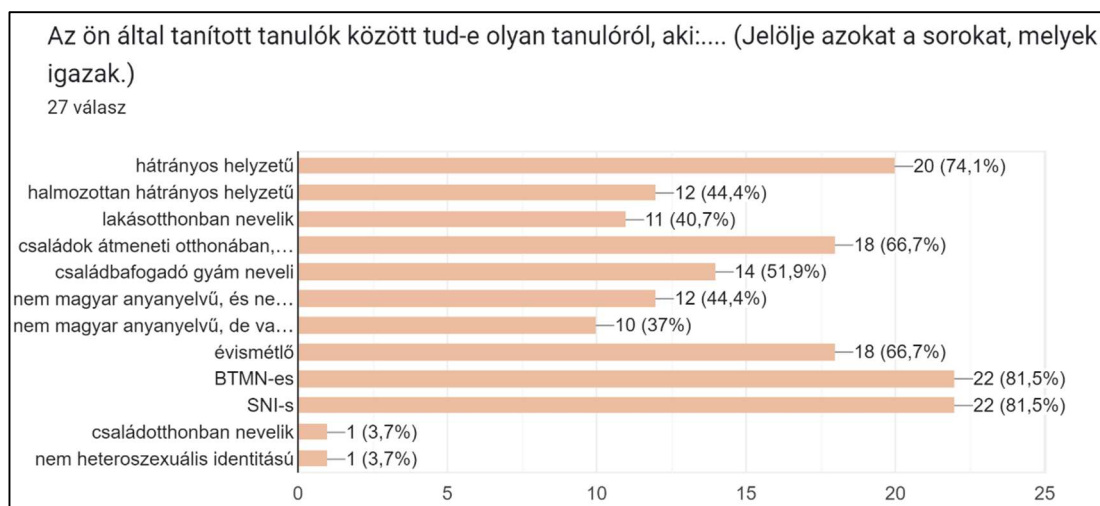
bizalommal fordulnak a vezetőséghez, ami úgy gondolom jó kiindulási alap. A vezetőségen kívül segítséget kérhetnek kollégáiktól is, ami nagyon hasznos, és jó alap lehet a kollégák közti kapcsolatok építéséhez. A szülőkhöz, gondviselőkhöz is gyakran fordulnak segítségért, valamint az iskolapszichológus, az iskolai védőnő és az iskolai szociális segítő is gyakran nyújt segítséget a pedagógusoknak egy-egy tanulókkal kapcsolatos probléma megoldásában. Úgy gondolom, az osztályfőnökök igyekeznek mindent megtenni, hogy az osztályukban

felmerülő problémákat megoldják, és személyes tapasztalatom is azt mutatja, hogy lelkiismeretesen, és aktívan próbálnak megoldani minden egyes problémát.

3. szakasz

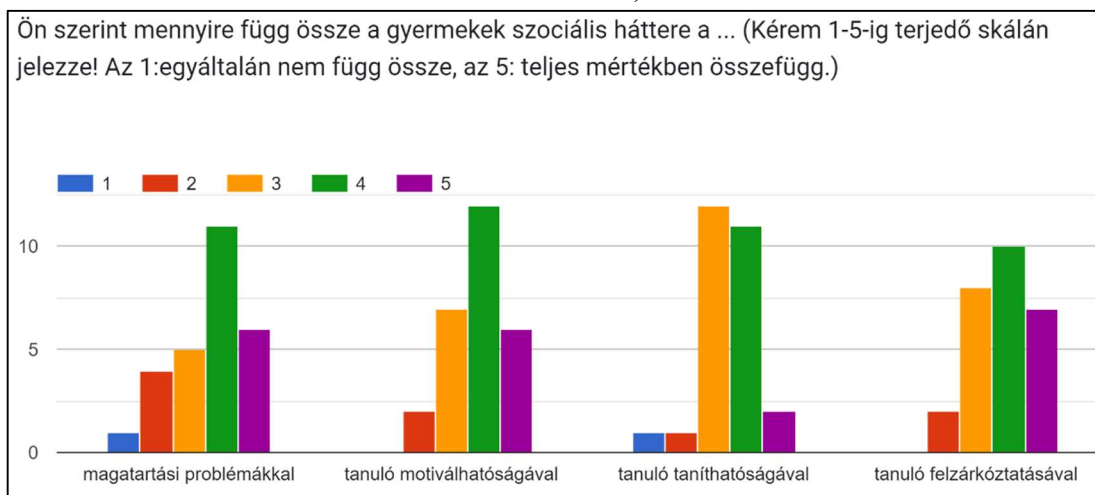
A harmadik szakaszban a tanulók integrálására vonatkozó kérdések találhatók, melyeket minden kitöltőnek meg kellett válaszolnia. A szakasz első kérdésével arról szerettem volna megbizonyosodni, hogy pedagógusaink mennyire vannak tisztában a tanulóink

14. ábra: A tanulók családi és szociális hátterére vonatkozó kérdésre adott válaszok adatai.

sokféleségével, családi illetve szociális hátterével. Az eredmények alapján elmondható, hogy a tanárok többsége tisztában van azzal, hogy milyen problémákkal küzdhetnek tanulóink. Számomra ez azt is jelenti, hogy a nálunk tanító pedagógusok odafigyelnek diákjainkra, törődnek velük, ami a fejlesztési célok kitűzésénél fontos szempont lehet.

A második kérdés eredményei alapján a 27 kitöltő pedagógusból 17 gondolja úgy, hogy a tanulók szociális háttere nagy mértékben, vagy teljes mértékben összefügg a magatartási problémákkal és a felzárkóztathatósággal, valamint 18-an jelölték be azt, hogy a motiválhatósággal van ilyen összefüggés. A tanulók taníthatóságával való összefüggés a tanárok szerint kevésbé szoros a szociális háttérrel, szerintük az inkább csak össze is függ,

15. ábra: A tanulók szociális hátterének hatásai a pedagógusok véleménye szerint.

meg nem is. Sajnos a felzárkóztathatóság tényleg szoros összefüggést mutat a szociális háttérrel, illetve a családi háttérrel, mert sok esetben a rossz szociális háttérrel küzdő tanulóknak nincs senki otthon, aki segíthetne nekik a tanulásban, illetve a házi feladatok megírásában, ugyanakkor azt sem támogatják, hogy délután itt maradjanak gyermekeik a napközis foglalkozáson. Az eredmények alapján azonban azt is láthatjuk, hogy minden kérdésnél akadt olyan pedagógus is, aki szerint egyáltalán nem, vagy csak kis mértékben függ össze a szociális háttér a gyerekek taníthatóságával, magatartási problémáival, felzárkóztathatóságával, valamint motiválhatóságával, de ezen a véleményen lényegesen kevesebb kolléga volt.

Az iskola felszereltségének hatása a tanulók beilleszkedésének sikerességében elég megosztó kérdésnek bizonyult a pedagógusok körében. Akadt olyan, aki szerint ez egyáltalán nem fontos, illetve csak kissé fontos (ők csupán négyen voltak), de a 27-ből 9-en úgy gondolják, hogy rendkívül fontos, míg 8 pedagógus szerint nagyon fontos tényező, 6-an pedig úgy vélik, hogy fontos is, meg nem is. Az biztos, hogy az iskola jól felszereltsége javíthatja mind a pedagógusok, mind a tanulók közérzetét, azonban abban, hogy milyen eszközökre lenne ehhez szükség, már megoszlanak a vélemények. A pedagógusok többsége a digitális eszközök korszerűsítésében látja a megoldást, míg mások a sporteszközök, közösen játszható társasjátékok és a fejlesztő játékok beszerzését preferálná. Ezek az eszközök mind-mind szükségesek lennének, azonban az eszközök beszerzése önmagában kevés, ahhoz olyan pedagógusok is kellenek, akik szakértelemmel tudják használni és módszertanilag a megfelelően felkészültek ezek hatékony használatához. Ezek az eszközök abban is segíthetnének, hogy a tanulók hasznosan tudják eltölteni szabadidejüket, unatkozás helyett megfelelő elfoglaltságot biztosíthassunk nekik. Az eszközök beszerzésén kívül segítő személyek jelenlétére is nagy szükség lenne. Ahogy azt több tanulmányban is olvashatjuk, az integrálás hatékonysága nagyban függ attól is, hogy a az osztályban egyetlen pedagógus helyett a speciális igényű és a felzárkóztatásra szoruló, illetve hátrányos helyzetű gyermekek megsegítésére pedagógiai asszisztensek, gyógypedagógiai asszisztensek jelen vannak-e. A következő kérdés erre vonatkozott, hogy az itt tanító kollégák szerint milyen személyek jelenléte segíthetné a nehezebb sorsú gyermekek integrálását. A kollégák válaszai alapján fontos lenne magasabb óraszámú pszichológus, fejlesztőpedagógus, iskolai szociális segítő, védőnő jelenléte, több pedagógiai asszisztens, olyan pedagógusok, vagy akár egyetemisták, akik a diákokat mentorálják – akár mentorrendszer kialakítása is segíthetne –, akik esetleg korban közelebb állnak hozzá. A válaszok alapján nagy szükség lenne arra, hogy fejlesztőpedagógusok vagy pedagógiai asszisztensek a tanórákra is beülhessenek, és ott

helyben segíthessék a lemaradó gyerekeket, vagy azokat, akik nehezebben tudják tartani a figyelmüket, követni a tanóra menetét.

4. szakasz

A negyedik szakaszban a fejlesztési célkitűzésekhez nagyon fontos rész található, a pedagógiai munkára vonatkozó kérdések. Sajnos nagyon sok tanulmányban olvasható, hogy a jelenlegi magyar oktatási rendszer nem alkalmas az esélyegyenlőtlenség csökkentésére, a különböző családi és szociális háttérű gyermekek integrálására és felzárkóztatására, ehhez nagyon fontos lenne új pedagógiai módszereket alkalmazni, és új alapokra helyezni a tanítást. Ahogy azt már korábban is írtam, ez a jelenleg pályán lévő pedagógusok számára nehéz és rendkívül megterhelő feladat, ezért kíváncsi voltam, hogy a mi iskolánkban tanító kollégák milyen tanítási módszereket alkalmaznak, és hogy szívesen ismernének-e meg és próbálnának ki újabb pedagógiai módszereket.

A tanítási módszerek közül a frontális osztálymunkát és a differenciálást jelölték meg, sajnos azonban tudjuk, hogy a frontális osztálymunka nem alkalmas az esélyegyenlőtlenség csökkentésére, még akkor sem, ha alkalmaz az adott pedagógus differenciálást. A digitális eszközök használatát 23 pedagógus jelölte meg – ez a kitöltők 85,2%-át jelenti –, azonban sajnos saját tapasztalatból mondhatom, hogy ez nagyon sokuknál kimerül a projektor használatában, melyet szintén frontális osztálymunka keretein belül használnak szemléltető eszközként. A korszerű digitális eszközök használatától még mindig nagyon sok kolléga tart, ezzel kapcsolatban biztosan szükség lenne a jógyakorlatok bemutatására, továbbképzésekre, bemutató órákra. A pedagógusaink 70,4%-a alkalmazza a csoportmunkát, valamint 29,6%-a a projektmódszert, 14,8%-a a vitamódszert, 18,5%-a a páros munkát, és csupán 1-1 „szavazatot” kapott tehetségfejlesztő plusz feladatok, tevékenység eszközzel, csoportterápia, valamint az egyéni tanítási módszer. A pedagógusok 74,1%-a gondolja úgy, hogy érzékelhető különbség a gyerekek motiváltságában, tanórai viselkedésében a különböző tanítási módszerek során, – az ezzel kapcsolatos tapasztalatok a 2. számú mellékletben találhatók a kapott válaszok formájában –, és 70,4%-uk nyilatkozott úgy, hogy hajlandó lenne újabb tanítási módszereket kipróbálni. Csupán egyetlen pedagógus jelölte meg a nem választ ez utóbbi két kérdésre. A kollégák válaszai alapján elsősorban olyan segítséget vennének szívesen igénybe az új módszerek megismeréséhez, melyek minél kevesebb energiát igényelnek. Leginkább bemutató órákat néznének meg szívesen, vagy akár más intézmények jógyakorlataival is megismerkednének. A válaszadók több, mint fele szívesen venne részt tantestületi továbbképzésen, és felük egyéni továbbképzésre is szívesen menne. Az idei év tapasztalata, hogy szívesen veszik a tantestület tagjai, ha jól kiválasztott, hasznos videót

küldünk nekik megtekintésre, szívesen elgondolkodnak annak mondanivalóján, sőt szívesen tovább gondolkodnak a benne található hasznos dolgok kipróbálásának, helyi megvalósíthatóságának lehetőségeiről.

Ennek a szakasznak fontos kérdése volt az is, hogy szoktak-e házi feladatot adni a kollégák. A válaszok alapján a pedagógusok 66,7%-a szokott házi feladatot adni, míg a maradék 33,3% nem. Nyilván vannak olyan tantárgyak, amelyeknél tipikusan nem nagyon adható házi feladat – ilyenek például a készségtárgyak, a testnevelés –, ugyanakkor vannak olyan tantárgyak is, melyek a tanórai foglalkozásokon túl több gyakorlást igényelnek a megszerzett ismeretek elsajátítására, ezért házi feladat feladásával próbálják elérni ezt a pedagógusok. A házi feladatok elkészítésével kapcsolatban a következő kördiagramokon látható eredmények jöttek ki a feltett két kérdés alapján.

Ha az előző kérdésre igennel válaszolt, akkor válaszoljon az alábbi kérdésre? Ha az előző kérdésre igennel válaszolt, akkor válaszoljon az alábbi kérdésre?
A tanulók kb. hány százaléka szokta elkészíteni a házi feladatát? A "hátránnyal érkezők" hány százaléka készíti el a feladatát?

18 válasz

18 válasz

16. ábra: A házi feladat elkészítésével kapcsolatos tapasztalatok.

Amint az a két kördiagramról leolvasható, ugyan a gyerekek csaknem háromnegyede elkészíti a házi feladatait, a hátránnyal érkező tanulók közül azonban a többség úgy tapasztalja, hogy legfeljebb 50%-uké van kész. Sajnos, ahogy azt már korábban is írtam, a rossz családi, illetve szociális háttérrel rendelkező diákoknak nem nagyon van segítségük otthon a tanulásban, a szülők gyakran nem várják el, hogy gyermekeik házi feladata kész legyen, tanulmányi eredményeikkel kapcsolatban sem támasztanak túl nagy követelményeket, aminek sokszor következménye a motiváció hiánya a tanuló részéről.

5. szakasz

Az ötödik, utolsó szakaszban a SWOT analízis elkészítéséhez használható kérdéseket tettem fel, mely a fejlesztési célok kitűzéséhez lesz segítségemre reményeim szerint. Lássuk most a SWOT analízist, melyet ezek alapján készítettem el, azokat a válaszokat feltüntetve, melyek leggyakrabban fordultak elő a válaszok közül (a válaszok teljes egésze a 3. számú mellékletben találhatóak):

	Pozitív	Negatív
Belső	Erősségek • családi légkör • empátia, odafigyelés • kutyaterápiás foglalkozások • összetartó közösség • jól képzett pedagógusok • gyermekközpontú szemlélet • elfogadó és befogadó légkör	Gyengeségek • fluktuáció • tanulócsoportok összetétele • túlterheltség, időhiány • alkalmazkodás hiánya a kollégák közt • nem egységesek az elvárások • túl sok óraadó, kevés főállású pedagógus • eszközhiány, kicsi termek • az információk rossz áramlása
Külső	Lehetőségek • közeli szociális intézmények • kulturális intézmények a közelben • helyi civil szervezetek	Veszélyek • rossz családi háttér (nem támogató) • BIK-CSÁÓ-ból érkező tanulók • a gyerekközösség nagy fluktuációja • digitális veszélyek • játszótéri pletykák

17. ábra: SWOT analízis

Amint az az itt felsoroltakból is látszik, a negatívumokból többfélét soroltak fel a kollégák, mint pozitívumokból. Sajnos a felsoroltak között vannak olyan tényezők, amik törvényi és anyagi lehetőségeink korlátai miatt a közeljövőben várhatóan nem, vagy csak nagyon nehezen tudunk változtatni. A fejlesztési célok kitűzésekor fontos támaszkodni az erősségekre és a lehetőségekre, ugyanakkor mindenképpen figyelembe kell venni a gyengeségeket és a veszélyeket is.

5. A kérdőívekből levont következtetések

A gyerekekkel való munka rendkívül nehéz, különösen a napjainkra jellemző folyamatosan változó körülményekre között. Ahogy azt a kérdőívek és a statisztikai adatok alapján is láthattuk, iskolánk tanulói rendkívül változatos családi és szociális háttérrel rendelkeznek. A tanulók nevelésében, oktatásában a szülők segítőként tekintenek a pedagógusokra, sőt sokszor olyan elvárásokat támasztanak felénk, melyeknek az ő támogatásuk nélkül nem tudunk eleget tenni. Sajnos a kevésbé támogató szülői háttér a gyermekek motivációját jelentősen csökkentheti, valamint nagyban nehezíti a gyerekek sikeres tanulmányi munkáját. Az ingerszegény környezet szintén negatívan befolyásolja a gyerekek tanulmányi eredményeit. Ha mindezeket összevetjük, akkor láthatjuk, hogy az első hipotézis a tapasztalatok és a kérdőívek válaszai alapján beigazolódik, bár vannak olyan szakirodalmak, melyek szerint nem a tanulók szociális

háttérre, hanem az oktatási rendszer és az oktatási módszerek vannak csupán hatással az esélyegyenlőtlenség fokozódására, a társadalmi mobilitás ellehetetlenülésére. Fontosnak tartanám itt azt is kiemelni, ha a szülő nem támaszt elvárásokat a gyermekkel szemben a tanulással kapcsolatban, akkor a gyermek motivációja jelentősen csökken, nem alakul ki a tanulásra való igénye.

A tanulási, tanítási folyamat másik fontos tényezője a pedagógusok hozzáállása, képzettsége, az új tanítási módszerek ismerete és azok magabiztos alkalmazása. Második hipotézisem az volt, hogy az iskolánkban dolgozó pedagógusok változatosan alkalmazzák a tanítási módszereket. Sajnos a kérdőívre kapott válaszok alapján úgy gondolom, hogy ezt megcáfolják az eredmények. Még mindig legtöbben a frontális osztálymunkát alkalmazzák, ezt egészítik ki a differenciálással és a digitális eszközök használatával (ez utóbbit azonban sajnos leggyakrabban csak kivetítésre, szemléltetésre használják). Nagyobb számban a csoportmunkát alkalmazzák még, de csupán a tantestület kis része használja az egyéb új tanítási módszereket, és a digitális eszközök használatán is lenne mit gyakorolniuk. Erre talán magyarázatot adhat a pedagógusok kora, hiszen a tantestület átlagéletkora is 50 év felett van, és a nyugdíjhoz közeli korú kollégákat nehéz motiválni az új tanítási módszerek elsajátításában.

A SWOT analízis egyes részei meglepő eredményekkel szolgáltak. Érdekes megfigyelni, hogy míg belső erősségként megtalálható az összetartó közösség, addig belső gyengeségként megtalálható a válaszok között a nem egységes elvárások és az alkalmazkodás hiánya a kollégák között. Ez számomra elég ellentmondásos, a magyarázata talán abban lehet, hogy az alsó és a felső tagozat között régóta vannak ellentétek, és a két tagozat álláspontjait fontos lenne közelíteni. Az a személyes tapasztalatom, hogy míg a felső tagozat tanári közössége összetartó, igyekszik egységes szemléletet kialakítani – több-kevesebb sikerrel –, addig az alsó tagozatos tanítók sokszor a saját osztályukon kívül nincsenek rákényszerülve az együttműködésre, így kevésbé közelednek az elvárások és a nézőpontok, többségében a saját elképzeléseik szerint folytatják a pedagógus munkát. Ennek ellenére úgy gondolom lehet a fejlesztési célok kitűzésekor a belső erősségekre támaszkodni, de nagyon fontos figyelembe venni a belső gyengeségeket is. Sajnos a külső veszélyeket legnehezebb elhárítani, hiszen sok esetben rajtunk kívülálló körülményekről van szó, azokra nincs ráhatásunk, mégis meg kell próbálnunk ezek jelentőségét csökkenteni, míg a külső lehetőségeket ki kell használnunk, segítségükkel talán elősegíthető a pedagógiai munkánk sikeressége. Így tehát sem cáfolni nem tudom a harmadik hipotézist, sem igazolni.

6. Fejlesztési célok kitűzése a pedagógusok munkájának megsegítése érdekében

A kollégák az erősségek között említették a kutyaterápiás foglalkozást. Iskolánkban kutyaterápiás kutyák kiképzése folyik, ezért tanulóink ingyenesen vehetnek részt délutáni foglalkozások keretében kutyaasszisztált fejlesztő foglalkozásokon, melyet nagyon élveznek, de szükség és igény lenne nagyobb óraszámban lehetőséget biztosítani tanulóinknak, ehhez érdemes lenne a kollégák körében felmérni, hogy más is vállalná-e ezt a képzést, és kutyaasszisztált foglalkozások megtartását.

Ugyan néhányan említik az összetartó pedagógus közösséget, de többen negatívumként írták a nem egységes elvárásokat, illetve az alkalmazkodás hiányát a kollégák között. Emiatt úgy gondolom fontos cél a csapatépítés, a közös elvárásrendszer kialakítása, a gyermekközpontú szemlélet elmélyítése, és az elfogadó és befogadó osztályközösségek kialakítása, fenntartása. Ezzel kapcsolatban fontos cél, hogy az iskolánk pedagógiai programjában szereplő szempontoknak is igyekezzünk megfelelni úgy, mint a képességek szerinti értékelés. Úgy gondolom az esélyegyenlőtlenség talán csökkenthető, ha a tantestület egységesen alkalmazza ezt, de fontos odafigyelnünk arra, hogy ez ne menjen a minőségi oktatás rovására, és segítse a nehéz sorsú tanulók előrejutását tanulmányaikban.

A felszereltség szempontjából mindenképpen fontos fejlesztési cél az IKT eszközpark fejlesztése. Sajnos a szűkös anyagi keretek miatt ez meglehetősen nehézkes, de úgy gondolom érdemes lenne olyan cégeket felkeresni, akik pár éves irodai gépekkel tudnák támogatni iskolánkat. Szerencsére épp a héten sikerült 25 db modern jó állapotú táblagéphez jutnunk a KSH és az Észak-Pesti Tankerületi Központ jóvoltából, melyet a tanórákon használhatnak a kollégák a gyerekek motivációjának erősítésére. Ehhez azonban fontos, hogy az eszközt jól ismerő kollégák bemutató órákat tartsanak a többieknek, megosszuk egymás közt a már kialakult jógyakorlatokat, vagy akár külső előadót hívjunk meg, aki módszertani szempontból segíteni tudja a kollégák munkáját. Fontos cél lenne az informatikaoktatás eredményességéhez robotikai eszközök beszerzésére is, melyhez szintén szükséges lenne továbbképzések megszervezése az érintett kollégák számára.

Pedagógusaink jól képzettek, és ezt az erősségek között is felsorolták kollégáink, ugyanakkor többségében a tanítási módszerek közül nem használnak magabiztosan túl sokat. A kérdőívek kitöltése során csupán egyetlen kolléga zárkózott el az újabb tanítási módszerek kipróbálásáról, de mindenki más nyitott erre. Fontos lenne olyan képzési lehetőségeket teremteni a kollégák számára, mely sem anyagilag, sem időbefektetés szempontjából nem túlságosan megterhelő. Erre egyik jó megoldás lehet, ha olyan online videós bemutatókat találunk és küldünk el a kollégáknak, melyek jól érthető, érdekes, figyelemfelkeltő tartalommal rendel-

keznek, és könnyedén átültethetőek a gyakorlatba. Ezen kívül érdemes lehet a környező iskolákkal, illetve a közeli szociális intézményekkel felvenni a kapcsolatot, hogy jógyakorlatokat mutassanak be akár egy tantestületi értekezlet keretén belül, akár bemutató órák megtekintésére lehetőségeket kérni. A POK szolgáltatásai közül is igyekszünk igénybe venni olyan lehetőségeket, melyek egy-egy napos tantestületi továbbképzés keretében új lehetőségeket tár fel, segítséget nyújt iskolánk sokféle gyerekanyagának kezelésében. Egyértelműen kiderül a kérdőív kérdéseire adott válaszokból, hogy a kollégák túlterheltek, és időhiányban szenvednek, így mindenképp fontos, hogy viszonylag kevés időráfordítással lehessen látványos eredményeket elérni, és csak a ténylegesen használható lehetőségeket tárjuk a kollégák elé.

A BIK-CSÁÓ létét, és az onnan érkező gyerekeket, családokat egyértelműen külső veszélynek érzi a tantestület. Fontos lenne, hogy megtanuljuk kezelni ezeket a gyerekeket, sajnos azonban általában mire sikerül a közösségbe illeszteni őket, addigra elköltöznek, és iskolát váltanak, helyettük pedig újabb tanulók érkeznek, akikkel kezdődik az egész munka előlről. Mindenképpen fontos fejlesztési célnak kell lennie, hogy a rossz szociális és családi háttérrel rendelkező gyerekeket a délutáni foglalkozásokra bevonjuk, mert láthatóan ez a legjobb lehetőségünk arra, hogy a tanulmányaikat segíthessük, házi feladataik kész legyenek, és a felzárkóztatásukra elegendő idő jusson. Ehhez célszerű lenne olyan délutáni elfoglaltságok, szakkörök kialakítása, melyek felkeltik érdeklődésüket, az otthoni ingerszegény környezetük ellenére tágítja látókörüket, és fejlesztő hatással van rájuk. Újabb szakkörök indítása az iskola egészére jó hatással lenne, ehhez azonban fontos lenne a kollégák erősségeit feltérképezni, és az óraszámukat csökkenteni, hogy maradjon idejük és energiájuk azok megtartására.

A gyengeségek között felmerült a rossz kommunikáció, az információk rossz áramlása is. Emiatt fontos fejlesztési terület a kommunikáció, azon belül is elsősorban a belső kommunikáció. A mai digitális világban ez akár egyszerű is lehetne, de mivel a tantestület átlag életkora 50 év felett van, így a digitális világban való eligazodás a kollégák egy részének nehézséget okoz. A megfelelő kommunikációs csatornák kialakításához fontos lenne egy közeli értekezleten a teljes nevelőtestülettel megvitatni ezt a kérdést, és közösen lefektetni az alapokat, és a megfelelő platformot kijelölni, melyet minden kolléga követni tud.

Fontos megemlítenünk azt is, hogy a szülőkkel való kapcsolattartás és a szülők bevonása az iskolai életbe szintén fejlesztésre szorul. A szülői munkaközösség tagjai az iskolát támogatják, de nem mondhatnám, hogy túl aktívak, és szülői munkaközösségi értekezleteket is érdemes lenne gyakrabban tartani, akár eseményhez kapcsolódóan, de minimum negyedévente rendszeresen. A nehéz sorsú gyermekek szüleire különösen nagy gondot kell fordítanunk, őket partnerként kell bevonnunk a gyermekek nevelésébe, hiszen nélkülük mi sem lehetünk

sikeresek. Fontos a rendszeres személyes kapcsolattartás, ezzel talán elérhetjük azt, hogy a szülők is elvárják gyermeküktől, hogy tanuljanak, és talán ők is belátják, hogy nem ellenük vagyunk, hanem gyermekeik előrejutását szeretnénk segíteni. Persze ez nem rövidtávú cél, és általában ezek a tevékenységek nem hoznak gyors eredményt, de kitartó munkával talán a pedagógusok munkáját is megkönnyítheti hosszú távon.

Sajnos vannak olyan negatívumok is, melyek az intézmény adottságai, de ezeken nem tudunk változtatni. Ilyenek például a kicsi tantermek, a szűk terek. Az iskola rossz állagán azonban folyamatosan próbálunk javítani, de az olyan nagyobb beruházások, mint a nyílászárócseré, vagy a homlokzatszigetelés szintén nem rajtunk múlik, hanem a fenntartón. Ezekre a nagy beruházásokra sajnos több éve várunk, de nem nagyon látszik, hogy mikor valósulhat meg. Másik ilyen adottság a BIK-CSÁÓ által generált tanulói fluktuáció. Ezzel sajnos szintén nem tudunk mit kezdeni, mivel körzetes iskolaként kötelesek vagyunk felvenni az ide érkező tanköteles gyerekeket bármikor is érkeznek, még ha ezzel a tanulócsoportok összetételét rossz irányba is befolyásolják. A pedagógusok magas életkorán és alacsony számán sajnos szintén rajtunk kívülálló okokból nem tudunk változtatni, bár igyekszünk minden lehetőséget megragadni és minden jól képzett pedagógust bevonzani az üres álláshelyekre.

Fejlesztési célként kitűzhető a pedagógusok munkáját segítő személyek nálunk töltött idejének, és számuknak a növelése, ez azonban szintén a fenntartó hatásköre. Úgy gondolom, fontos lesz az elkövetkező tanévekben megpróbálni elérni azt, hogy több pedagógiai asszisztentst lehessen alkalmazni, valamint nagy segítség lenne, ha teljes állású iskolapszichológusunk lehetne, hogy minden tanítási napon segíteni tudja a problémákkal küzdő tanulókat és pedagógusokat. Persze nagy segítség lenne az is, ha az iskolai védőnő és az iskolai szociális segítő is az iskola mindennapjainak részévé válhatna. Sajnos ezek jelenleg csak álmok, de remélhetőleg egyszer sikerül elérni.

Az iskolai munka hatékonysága szempontjából fontos célkitűzés a helyi szociális intézményekkel való kapcsolattartás szorosabbra fűzése, hogy az általuk biztosított lehetőségeket minél jobban ki tudjuk használni, ezzel is segítve a tanulók és szüleik munkáját, felzárkózási lehetőségeiket, problémáikra a megoldási lehetőségek megtalálását. Ez a pedagógusok munkáját is megkönnyítené, hiszen mindannyiunk közös célja, hogy a diákok sikeresen beilleszkedjenek és elvégezzék az általános iskolát. A közeli kulturális intézmények által biztosított foglalkozásokon és kulturális programokon való részvétel megszervezése is rendkívül fontos cél, azonban ügyelni kell arra, hogy ez ne menjen az oktatás rovására.

Ezek között a fejlesztési célok között vannak olyanok, melyek csupán hosszú távon hoznak eredményt, mégis fontos a kitartó munka az eredmények elérése érdekében.

V. Összefoglalás

Szakdolgozatom célja a Pestújhelyi Általános Iskola történetének és társadalmi, szociológiai környezetének bemutatása volt, valamint megmutatni, hogy a helyi adottságok milyen hatással vannak pedagógusaink tervező és szervező munkájára. Annak ellenére, hogy az intézmény Budapesten található, mégis jobban hasonlít egy kis falusi iskolára – főleg, ha a tanulói közösség összetételét nézzük –, mint egy fővárosi intézményre. Iskolánkban megfordulnak hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, rossz családi környezettel rendelkező, ésingerszegény környezetben élő tanulók is, akiknél a szülők nem várják el a gyerekektől, hogy tanuljanak, de akad olyan is, akinek nincsenek szülei, ezért állami gondoskodásban részesül. Ennek természetesen megvannak a maga szépségei, és a maga nehézségei is. Az iskola közvetlen környezetét a kerület bemutatásán és demográfiai adatain keresztül ismertettem, majd az iskola tanulói összetételének részletes bemutatásával folytattam. Már a tanulók összetételének bemutatásánál, a statisztikai adatok szemléltetésénél látható volt, hogy nem kis feladat pedagógusainknak összehangolni a sokféle különböző környezetből érkező gyerekek munkáját, főként azért, mert a tanév során folyamatosan bármikor érkezhetnek újabb és újabb gyermekek a körzetünkben található átmeneti otthonból, vagy éppen néhány hónap után távozhatnak. Éppen ezért úgy gondoltam, hogy a kérdőíves kutatásom során a pedagógusokat fogom megkérdezni, hogy látják az iskola helyzetét, mit gondolnak arról, hogy a tanulóösszetétel milyen nehézséget gördít a hatékony nevelő-oktató munka elé. Az esélyegyenlőtlenség nálunk nagyon jól megmutatkozik, és az is, hogy a jelenlegi oktatási rendszer nem nagyon teremt lehetőséget a hátrányos helyzetűek felzárkóztatására, a körülmények sajnos általában ellenünk dolgoznak. Ennek ellenére minden erőnkkel azon dolgozunk, hogy a lemaradókat fel tudjuk zárkóztatni, és esélyt kapjanak arra, hogy kiemelkedjenek jelenlegi környezetükből, lehetőséget teremtsünk a társadalmi mobilitásra. A kérdőívek válaszai alapján ehhez a munkához igyekeztem olyan megoldási, fejlesztési lehetőségeket feltárni, melyek megkönnyíthetik a pedagógusaink munkáját, s ezzel együtt megkönnyítik mindenki számára az iskolai létet. Ehhez fontos volt azt is fegyelembbe venni, hogy pedagógusaink energiái is végesek. Mivel jelenleg intézményvezető-helyettesként dolgozom itt, igyekeztem olyan fejlesztési célokat kitűzni, melyeket az elkövetkező tanévekben ténylegesen meg is tudunk valósítani, s bár tudom, hogy nem egyik napról a másikra történnek meg a változások, úgy gondolom, hogy kitartó munkával jó eredményeket érhetünk el. Ez a munka nem sikerülhet a szociális intézmények segítségével, és elengedhetetlen a szülők bevonása is a nevelő-oktató munkába, valamint azt is érdemes lehet megfontolni, hogy a diákönkormányzat munkáját hogyan lehet hatékonyabban

segíteni annak érdekében, hogy a helyi tanulói közösségek is hatékonyabban tudjanak működni. Ami biztos, hogy minden adandó lehetőséget meg kell ragadni arra, hogy elősegítsük a fejlődést, fejlődhessenek pedagógusaink és az intézmény, valamint az eszközpark fejlesztése is sikeres legyen. Ugyan az is kiderült a kérdőívekből, hogy vannak olyan gyengeségei is iskolánknak, aminek javítása nem csak rajtunk múlik, mégis mindent meg kell próbálni annak érdekében, hogy a fenntartó is segítsen ezek megoldásában.

A szakdolgozatomban feltárt problémák és a kérdőívekre kapott válaszok alapján a fejlesztési célokat sikerült meghatároznom, azokat a jövőben mindenképpen megpróbáljuk az intézmény vezetőjével a gyakorlatba is átültetni. A fejlesztési célok kitűzése után további feladatként célszerű meghatározni, hogy melyeket lehet rövid- és melyeket hosszútávon megvalósítani. A további fejlesztési célok meghatározása érdekében úgy gondolom érdemes a szülőket és a diákokat is valamilyen formában megkérdezni arról, hogy ők hogyan látják az iskola helyzetét, és milyen elképzeléseik vannak arról, hogy hogyan lehetne további fejlődést elérni. Ez a feladat akár interjúk, akár kérdőívek formájában is megoldható, de célszerű lehet a szülői munkaközösség tagjaival, illetve a diákönkormányzat képviselőivel leülni és beszélgetni az ő elképzeléseikről.

VI. Irodalomjegyzék

Nyomtatásban megjelent irodalmak:

- Andor Mihály – Liskó Ilona: Iskolaválasztás és mobilitás, In: Iskolakultúra, Bp., 1999. 76-121. p.
- Buza Péter: Pestújhely emlékkönyve, Pestújhely: Csokonai Művelődési Központ nyomdaüzeme, 1997. 11-26. p.
- Frák Erika: Pestújhelyi 100: Az iskola fennállásának 100. évfordulójára kiadott helyi kiadvány, Bp., 2006.
- Gyökös Eleonóra: Az iskolák teljesítményének nyomában – Az eredményességtől a hozzáadott értékig, In: Eredményesség az oktatásban, Bp.: Pátria Nyomda Zrt., 2015.
- Nahalka István: Az oktatás társadalmi meghatározottsága, In: Didaktika, Bp.: Nemzeti Tankönyvkiadó, 2003. 23-37. p.
- Nahalka István: A tanulás tudománya, In: Pedagógusképzés, 7 (36), 2009/2-3., 37-59. p., Bp., 2009.
- Soósné Kállay Ágnes: A Pestújhelyi Általános Iskola Munkaterve a 2022-2023-as tanévre, Bp., 2022.
- Soósné Kállay Ágnes: A Pestújhelyi Általános Iskola nevelési-oktatási feladatokat átfogó pedagógiai programja, Bp., 2021.
- Széll Krisztián: Iskolai eredményesség és tanári attitűdök, In: Eredményesség az oktatásban, Bp.: Pátria Nyomda Zrt., 2015.

Interneten található irodalmak:

- Budapest 15. kerület népessége, In: Népesseg.com [online] Bp.: Népesseg.com [2023.04.05.]
<URL: <http://nepesseg.com/budapest/budapest-15-kerulet>
- XV. kerület múltja, történelme, In: Budapest Információs Portál [online] Bp.: Budapestinfo.eu [2023.04.05.]
<URL: https://www.budapestinfo.eu/keruletek/budapest_15_kerulet/multja_tortenelme
- Alpár Vera Noémi: A hazai alapfokú közoktatás vizsgálata – a misztikus iskola és az irracionális esélyegyenlőség, In: Jel-Kép 2020/2. szám – különszám [online], Bp., 2019.
[2023.04.05.] <URL: http://real.mtak.hu/126903/1/JelKep_2020_2_Alpár_Vera_Noemi.pdf
- Balogh Zsigmond: XV. kerület Esélyegyenlőségi Programjának felülvizsgálata [online], Bp., 2012. [2023.04.05] <URL: <https://adoc.pub/kerleti-eselyegyenlوسي-programjanak-fellvizsgalata.html>

- Horváth Anikó: Az iskola, ha akarna, be tudna avatkozni, In: Sulinet Hírmagazin [online], Bp., 2010.08.26. [2023.04.07.] <URL: <https://hirmagazin.sulinet.hu/hu/pedagogia/az-iskola-ha-akarna-be-tudna-avatkozni>
- Mogyorósi Zsolt – Virág Irén: Iskola a társadalomban – az iskolai társadalom, In: Médiainformatikai Kiadványok [online], Eger, Líceum Kiadó 2015. [2023.04.03.] <URL: http://p2014-26.palyazat.ektf.hu/public/uploads/15-iskola-a-tarsadalomban_55e9c6e879ab9.pdf
- Mojzes Ildikó: Pestújhely nagyközség kialakulása és fejlődése a civil társadalom tükrében, In: Budapesti Honismereti Társaság honlapja [online] Bp.: Bpht Helytörténeti Portál, [2023.04.05.] <URL: <https://bpht.hu/historiak/136.pdf>
- Vajda Zsuzsanna: Az iskola, a társadalom és a társadalmi hátrányok, In: Esély: Társadalom- és szociálpolitikai folyóirat [online] Bp., 2003. [2023.04.11.] <URL

VII. Ábrajegyzék

1. ábra: Rákospalota és Széchenyi-telep térképe 1902-ből. A két település még egyet alkot, de a kettejük közti földrajzi távolság jól látható. (Forrás: https://bpxv.blog.hu/2012/09/17/pestujhely_varostortenet_elszakadas).....	7
2. ábra: A XV. kerület népesség. (Forrás: https://hu.wikipedia.org/wiki/Budapest_XV._ker%C3%BClete#N%C3%A9pess%C3%A9g)	9
3. ábra: A Pestújhelyi Általános Iskola aktuális létszámadatai	18
4. ábra: A Pestújhelyi Általános Iskola létszámadatai a 2022-2023-as tanévben, a távozó és érkező tanulók száma	24
5. ábra: A Pestújhelyi Általános Iskola létszámváltozásai havi bontásban a Kréta ESL moduljából.....	24
6. ábra: A 2022-2023-as tanév jelenlegi igazolt és igazolatlan mulasztásainak adatai, valamint a bukásra álló tanulók aránya a Kréta ESL moduljának adatai alapján.	25
7. ábra: A nevelőtestület összetétele a nemek megoszlásának szempontjából.	28
8. ábra: A pedagógusok életkorának megoszlása.	28
9. ábra: A pedagógus pályán töltött évek száma.....	29
10. ábra: A tanulók családi és szociális háttérének megismerésére használható tevékenységek.	30
11. ábra: Az osztályok összetételére vonatkozó kérdés válaszai.	31
12. ábra: A közösségépítéssel kapcsolatos vélemények összesítése.....	32
13. ábra: A szülői magatartásra vonatkozó kérdésekre adott válaszok eredményei.	33
14. ábra: A tanulók családi és szociális háttérére vonatkozó kérdésre adott válaszok adatai...	34
15. ábra: A tanulók szociális háttérének hatásai a pedagógusok véleménye szerint.	34
16. ábra: A házi feladat elkészítésével kapcsolatos tapasztalatok.	37
17. ábra: SWOT analízis	38

VIII. Mellékletek

1. számú melléklet: Kérdőív pedagógusok részére

Kérdőív szakdolgozathoz pedagógusok részére

Kedves Kollégák!

Szakdolgozatomban azt szeretném megvizsgálni, hogy az iskolánkba járó különböző családi háttérrel érkező diákok sokfélesége milyen hatással van a pedagógusok tervező, szervező munkájára. Célom, hogy a kérdőívek kiértékelése után megpróbáljak olyan lehetőségeket feltárni, ami segíthetné az itt dolgozó pedagógusok munkáját, az iskolánkba folyamatosan érkező diákok beilleszkedését.

Az válaszok anonim módon kerülnek rögzítésre, és csak a szakdolgozatomhoz használom fel.

A kitöltést előre is nagyon köszönöm:

Szabóné Kiss Gabriella

* Kötelező kérdés

E-mail *

Az Ön e-mail-címe

Az Ön neve *

☐ férfi

☐ nő

☐ Egyéb:

Életkora *

☐ 20-30

☐ 30-40

☐ 40-50

☐ 50-60

☐ 60+

Hány éve dolgozik pedagógusként? *

- ☐ 0-2
- ☐ 2-5
- ☐ 5-10
- ☐ 10-20
- ☐ 20-30
- ☐ 30-40
- ☐ 40+

Milyen korosztályt tanít? *

- ☐ alsósokat
- ☐ felsősöket
- ☐ mindkettőt

Jelenleg ellát osztályfőnöki feladatokat? *

- ☐ Igen
- ☐ Nem

Következő

Ürlap tartalmának törlése

Mivel Ön jelenleg ellát osztályfőnöki feladatokat, kérem válaszoljon az alábbi kérdésekre saját osztályára vonatkozóan.

Mennyire jellemző Önre, hogy ismeri osztálya tanulójának családi hátterét? *

(1: egyáltalán nem jellemző; 2: inkább nem jellemző; 3: jellemző is, meg nem is; 4: inkább jellemző; 5: teljes mértékben jellemző)

1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

Mennyire jellemző Önre, hogy ismeri osztálya tanulójának szociális hátterét? *

(1: egyáltalán nem jellemző; 2: inkább nem jellemző; 3: jellemző is, meg nem is; 4: inkább jellemző; 5: teljes mértékben jellemző)

1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

Mit gondol az alábbiak közül mely tevékenységek segíthetnek abban, hogy a tanulók családi és szociális háttérét jobban megismerje? *

Kérem azokat jelölje meg, amelyekre szükség esetén sort is tudna keríteni!

- ☐ családlátogatás
- ☐ fogadóóra
- ☐ szülői értekezlet
- ☐ telefonos kapcsolatfelvétel
- ☐ személyes kapcsolatfelvétel
- ☐ tanulókkal való beszélgetés
- ☐ Egyéb: _____

Jelenleg jár az osztályába olyan gyermek, aki:.... (Jelölje azokat a sorokat, melyek igazak az osztályára.) *

- ☐ hátrányos helyzetű
- ☐ halmozottan hátrányos helyzetű
- ☐ lakásotthonban nevelik
- ☐ családok átmeneti otthonában, vagy anyaoththonban él családjával
- ☐ családbafogadó gyám neveli
- ☐ nem magyar anyanyelvű, és nem beszél magyarul
- ☐ nem magyar anyanyelvű, de valamennyire már beszél magyarul
- ☐ évismétlődő

Mennyire befolyásolja az osztályában a közösségépítést az, hogy ennyire sokféle háttérrel rendelkező tanulók alkotják? *

(1: egyáltalán nem; 2: inkább nem; 3: igen is, meg nem is; 4: inkább igen; 5: teljes mértékben)

1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

Mennyire befolyásolja az osztályában a közösségépítést az, hogy a tanév során gyakran érkeznek új tanulók az osztályba? *

(1: egyáltalán nem; 2: inkább nem; 3: igen is, meg nem is; 4: inkább igen; 5: teljes mértékben)

1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

Tud-e olyan diákról az osztályában, akinek egyik vagy mindkét szülője analfabétizmusban érintett? *

- ☐ igen
- ☐ nem

Van-e olyan tanuló az osztályában, akinek a szülei nem tudnak magyarul? *

- ☐ igen
- ☐ nem

Van-e olyan tanuló az osztályában, akinek a szüleivel nagyon nehéz felvenni a kapcsolatot? *

- ☐ igen
- ☐ nem

Mennyire jellemző az osztályába járó tanulók szüleine, hogy követik gyermekük tanulmányait, mulasztásait? *

(1: egyáltalán nem jellemző; 2: inkább nem jellemző; 3: jellemző is, meg nem is; 4: inkább jellemző; 5: teljes mértékben jellemző)

1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

Mennyire jellemző az osztályába járó tanulók szüleine, hogy részt vesznek a szülői értekezleten? *

(1: egyáltalán nem jellemző; 2: inkább nem jellemző; 3: jellemző is, meg nem is; 4: inkább jellemző; 5: teljes mértékben jellemző)

1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

Ha probléma merül fel az osztályában, kihez fordul segítségért tanulóival kapcsolatban?

*

(Több választ is megjelölhet!)

- ☐ vezetőség
- ☐ más pedagógus kolléga
- ☐ iskolai szociális segítő
- ☐ iskolapszichológus
- ☐ iskolai védőnő
- ☐ gondviselő
- ☐ Egyéb: _____

Vissza

Következő

Űrlap tartalmának törlése

A tanulók integrálására vonatkozó kérdések.

Az ön által tanított tanulók között tud-e olyan tanulóról, aki:.... (Jelölje azokat a sorokat, melyek igazak.) *

- ☐ hátrányos helyzetű
- ☐ halmozottan hátrányos helyzetű
- ☐ lakásotthonban nevelik
- ☐ családok átmeneti otthonában, vagy anyaoththonban él családjával
- ☐ családbafogadó gyám neveli
- ☐ nem magyar anyanyelvű, és nem beszél magyarul
- ☐ nem magyar anyanyelvű, de valamennyire már beszél magyarul
- ☐ évismétlő
- ☐ BTMN-es
- ☐ SNI-s
- ☐ Egyéb: _____

Ön szerint mennyire függ össze a gyermekek szociális háttere a ...

*

(Kérem 1-5-ig terjedő skálán jelezze! Az 1: egyáltalán nem függ össze, az 5: teljes mértékben összefügg.)

	1	2	3	4	5
magatartási problémákkal	☐	☐	☐	☐	☐
tanuló motiválhatóságával	☐	☐	☐	☐	☐
tanuló taníthatóságával	☐	☐	☐	☐	☐
tanuló felzárkóztatásával	☐	☐	☐	☐	☐

Ön szerint az iskola jól felszereltsége mennyire fontos a tanulók beilleszkedésének sikerességéhez?

*

(Kérem 1-5-ig terjedő skálán jelezze! Az 1: egyáltalán nem fontos, az 5: rendkívül fontos.)

1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

Ön szerint milyen eszközök beszerzésével segíthetnénk a tanulók sikeres integrációját?

Kérem a saját szavaival válaszoljon!

Saját válasz

Ön szerint milyen személyek jelenléte (vagy több ott töltött ideje) segítené jobban a nehéz sorsú gyermekek integrálását?

Kérem a saját szavaival válaszoljon!

Saját válasz

Vissza

Következő

Űrlap tartalmának törlése

A pedagógiai munkára vonatkozó kérdések.

Ön milyen tanítási módszereket alkalmaz tanórái során? *

(Több választ is megjelölhet!)

- ☐ frontális osztálymunka
- ☐ projekt módszer
- ☐ csoportmunka
- ☐ kooperatív tanítási módszer
- ☐ differenciálás
- ☐ didaktikai játékok
- ☐ vitamódszer
- ☐ digitális eszközök alkalmazása
- ☐ Egyéb: _____

Érez-e különbséget a gyerekek motiváltságában, tanórai viselkedésében a különböző tanítási módszerek alkalmazása során? *

Kiválasztás ▼

Ha az előző kérdésre igennel válaszolt, kérem írjon néhány példát, saját tapasztalatot!

Kérem a saját szavaival válaszoljon!

Saját válasz _____

Szokott házi feladatot adni diákjainak? *

- ☐ Igen
- ☐ Nem

Ha az előző kérdésre igennel válaszolt, akkor válaszoljon az alábbi kérdésre?
A tanulók kb. hány százaléka szokta elkészíteni a házi feladatát?

- ☐ 0-25%
- ☐ 25-50%
- ☐ 50-75%
- ☐ 75-90%
- ☐ 90-100%

Ha az előző kérdésre igennel válaszolt, akkor válaszoljon az alábbi kérdésre?
A "hátránnyal érkezők" hány százaléka készíti el a feladatát?

- ☐ 0-25%
- ☐ 25-50%
- ☐ 50-75%
- ☐ 75-90%
- ☐ 90-100%

Hajlandó lenne újabb tanítási módszereket kipróbálni? *

- ☐ Igen
- ☐ Nem
- ☐ Talán

Ha az előző kérdésre igennel válaszolt, milyen segítséget venne igénybe szívesen ezek megismeréséhez?

Több választ is megjelölhet!

- ☐ jógyakorlatok megtekintése más intézményekben
- ☐ bemutató óra megtekintése
- ☐ továbbképzésen való részvétel egyénileg
- ☐ tantestületi továbbképzés keretein belül
- ☐ Egyéb: _____

Vissza

Következő

Ürlap tartalmának törlése

A fejlesztési célok és fejlődési irányok meghatározását segítő kérdések.

Ön szerint milyen belső erősségei vannak intézményünknek? *

Kérem a saját szavaival válaszoljon!

Saját válasz

Ön szerint milyen belső gyengeségei vannak intézményünknek? *

Kérem a saját szavaival válaszoljon!

Saját válasz

Ön szerint milyen külső lehetőségei/kapcsolatai vannak intézményünknek? *

Kérem a saját szavaival válaszoljon!

Saját válasz

Ön szerint milyen külső veszélyek/negatívumok vannak jelen intézményünk életében? *

Kérem a saját szavaival válaszoljon!

Saját válasz

Vissza

Küldés

Űrlap tartalmának törlése

2. számú melléklet: A különböző tanítási módszerek hatásainak saját tapasztalatai:

Az önálló munka során más a hozzáállás, mint, amikor frontális oktatás van, mindkettő más-más gyereket motivál.

Digitális eszközökkel jobban motiválhatóak.

Minden kisgyerek más. Van, aki ügyesebb, van aki kevésbé, itt a differenciálásnak nagy jelentősége van. A páros és csoportos munkával segíthetnek egymásnak, közösen érhetnek el valamit, és alkalmazkodásra, együttműködésre is ösztönzi őket, ezt nagyon szeretik és fejlesztőleg is hat rájuk.

Amikor a tanuló magáénak érzi a "problémát", akkor válik motiválttá. Minden differenciálást és egyéni munkát támogató dolog fenntartja a motivációt..

Ha változatos módszerekkel találkozik a gyermek, könnyebben megtalálja azt a formát, ami az tanulási stílusának megfelel. Ilyenkor több a sikerélménye, aktívabb. Ha aktívan részese lehet az órának, motiváltabb.

1. van gyerek, aki csoportban szívesebben dolgozik, a másik a frontális oktatást kedveli, 2. Van, akinek teher a plusz tehetségfejlesztő feladat, más lelkesen lecsap rá, akár igyekszik azért, hogy kiérdemelje, 3. A digitális tartalom mindig színesíti az órát, segít fenntartani a figyelmet, 4. A tárgyhoz kötődő zene 2 osztályban is segít elkezdni az órát, tudják, hogy akkor már tényleg oda kell figyelni, ill. segít átszellemülni az adott korszakba

Párban, vagy kis csoportban szívesebben dolgoznak, könnyebb őket motiválni.

Pl: pontosabban számolnak a gyerekek, ha a helyes megoldást a lottószelvény számai közül kell kiválasztani/bejelölni, mert tudják, hogy ezzel olyan információhoz jutnak, ami év végén jutalomhoz vezet/het.
Digitális feladatokat nagyon élvezik.
Családi háttér, neveltség,
A tanítási módszerek váltogatásával szerintem elkerülhető, hogy a tanulók unatkozzanak az órán. A gyermekek szeretik a pörgősebb órákat. Óra elején egy rövid videó, szójáték, gondolkodtató kérdés, egy érdekes kép, keresztrejtvény vagy egy vicces kis történet - és a tanulók észrevétlenül bevonódnak az óra menetébe.
Sokkal jobban megértik az anyagot, jobban motiválhatóak!
Páros munka során sokkal aktívabbak azok a tanulók is, akik egyébként csendesen elüldögélnek. Differenciált munka során a lassabban haladók is sikerélményhez jutnak..
A digitális eszközök használata a generációs jellemzőkből adódóan kiváltképp hatékony. Magyartanárként szívesen alkalmazom az Okostankönyv feladatait, különféle oktatóvideókat és játékokat (Learning Apps, Wordwall stb.). A kötelező olvasmányokat projektmódszerrel dolgozzuk fel drámapedagógiai konvenciók felhasználásával csoportmunkában. Pl. a szereplők megjelenítése papírbáb formában, a helyszínek lerajzolása vagy makettként való megjelenítése. Véleményem szerint, minden olyan módszer hatékony lehet, amely a szokásostól eltérő, segíti az önkifejezést és a kreativitás megnyilvánulását. A csoportmunka és a kooperáció negatívumaként az egyenlőtlen részvételt említeném meg.
A projektor csoda eszköz. Bármilyen szóba kerül, rögtön meg tudjuk nézni az interneten. A roma gyerekek pozitív megítélésében nagy segítségemre vannak a Youtube videók, ahol roma származású művészeket, sikeres embereket tudunk megnézni, meghallgatjuk a zenéjüket, ezáltal az osztály megismerheti a kultúrájukat, ők pedig büszkéek lehetnek a származásukra. Ez motiválhatja őket a tanulásban is.
A csoport munka, páros munka sokkal aktívabbá teszi a tanulókat.
A csoportmunkában aktívabbak, a projektmunkában kreatívabbak, mint egyébként.
Képességeinek megfelelően kiadott feladatoknál motiváltabbak, jobban oldják meg a feladatokat, kevesebb magatartási probléma. "Meg tudom oldani" érzése sokat segít a szorongó tanulóknál. Segít a csoportmunka is, mert szétszóródik a felelősség, itt a csoport szervezésre nagyon kell figyelni.

3. számú melléklet: SWOT analízis válaszai

Az intézmény belső erősségei:

Empátia, odafigyelés, segítségnyújtás gyerekeknek és kollégáknak egyaránt, elfogadás, szükség esetén szigorúság
Családias légkör
Családias légkör.
Kis létszámú iskola, családias légkör. Kutyaterápiás foglalkozások. Közös iskolai programok, ünnepségek, ahol a szülők, gyerekek és pedagógusok együtt vesznek részt.
tudatosság, megbecsülés, lojalitás
A iskola dolgozóinak és a tantestület tagjainak hasonló szemlélete, munkaszeretete, motiváltsága, amit biztosít a vezető személyek példamutatása, hitelessége és elfogadottsága. A dolgozók megfelelő szaktudása és igyekezete.
Összetartó közösség. Sokrétű szakmai tapasztalat.
Kiváló tantestületi közösség, transzparens kommunikáció és elvárások megfogalmazása, kiváló vezetés, átlátható gyerekmennyiség, hangulatos, barátságos küllemű iskola, kutyás arculat, a gyerekekre való szociális odafigyelés, törekvés a békére, erőszak mentességre, az egyéniség és kreativitás éltetése mind a tanárok, mind a diákok felé, világosak a határok, keretek, mégis elnyomás, projektorok

Jól képzett pedagógusok, gyermekközpontú szemlélet.
Méretünkben adódóan jobban ismerjük a gyerekeket/háttérüket, így könnyebben megtaláljuk a hozzájuk vezető utat
kis létszám, családias légkör, egymás munkáját megbecsülő, segítőkész kollégák, jó kapcsolat a vezetőséggel, kis osztály létszámok
Gondolkodó, szakmailag magas szintű, gyermekközpontú pedagógusok dolgoznak itt.
Családiás légkör.2
Jó összetartás a tantestületen belül,
nem tudom
Kis méret, családias légkör
Családiás, nyugodt légkör. Barátságos, segítőkész tanárok. Gyermekközpontú tanítás.
Családiás környezet!
Szociális érzékenység, elfogadás,
Családiás, befogadó légkör, elkötelezett intézményvezetés, nevelőtestület, oktatást és nevelést segítő munkatársak. A problémákra érzékeny, szakmai fejlődést igénylő pedagógusok.
A családiás, elfogadó légkör, nyitott pedagógusok.
korrekt vezetés, konfrontáció felvállalása, következetesség
optimális osztálylétszámok (egy kivétellel)
Egymást segítő, elfogadó kollégák, toleráns vezetőség, hagyományok megőrzése/teremtése
kis iskola, a még meglévő hagyományok, megközelítően optimális osztálylétszámok
Családiasság, mindenki ismer mindenkit. (ennek a tanulók nem mindig örülnek) Generációkat tanítunk. Nagyon nyitottak vagyunk a szülők felé, minden problémájukkal fordulhatnak a pedagógusokhoz. Ezeket azonnal meg akarják oldatni velünk és úgy látom sok kolléga éjjel-nappal készséges ebben. (nem biztos, hogy ez mindig jó)
A "nyitott ajtó"-iskola vezetéséről megértés, segítőkészség.
Ezt tapasztaltam a felsős kollégák között is, nagyon össze tudnak, tudunk fogni egy-egy közös feladat, program érdekében.
Nagyon gyerek központú.
Egységes, jól szervezett, empatikus

Az intézmény belső gyengeségei:

Nincs
Kevés
Fluktuáció.
Széthúzás, alkalmazkodás hiánya a kollégák közt.
tanulócsoportok összetétele
Túlterheltség, időhiány, részleges eszközhiány.
Kevesen vagyunk.
Nincsenek kellően szankcionálva a súlyosabb vétések, a napköziben nem működik kellően olajozottan a felsőben a közös házi feladat megoldás és a gyerekek erre való kötelezése, felső tanárként alsósokat kell napközizzek, így nem tudok részt venni a saját tanítványaim házi feladat elkészítésében

és a velük való spontán, szociális kapcsolatépítésben, ezzel együtt az alsósoknak plusz teherként igazodni kell hozzám heti egyetlen délutánt (tehát egyszerre több tanár igényeihez, elvárásaihoz), lassú, nehézkes a géppark, több hangfal recseg, még inkább differenciáltan kéne oktatni, bizonyos kérdésekben egységesebben kéne a pedagógusoknak fellépni (pl. hogy kit hogy szólítsanak - tegezzenek, magázzanak, nénizzanak, bácsizzanak, vagy tanárnő/ tanárúr-azzanak vagy hogy hogyan kezelik a gyerekeket, mert van, aki leveszi róluk a felelősséget, más pedig fokozatosan rá akarja őket nevelni, van, aki elmondja előre a dolgozat kérdéseket, más nem> ilyesmikre gondolok, mert fontosán bizonyos kérdésekben az egységes, szilárd határok)
Nem mindenben egységesek az elvárásaink a tanulókkal szemben.
Nagyon különböző szemlélettel rendelkeznek a pedagógusok.
sok óraadó, a kis számú főállású tanárra sok feladat hárul, nem lehet a terheket egyenletesen elosztani, főállású iskolapszichológus szociális segítő és gyermekvédelmi felelősre kellene, szükség lenne még egy pedagógiai asszisztensre is. Nagyon nagy arányban vannak SNI-s és BTMN-es tanulók, több óra kellene a felzárkóztatásra, csoportbontásra.
Szűk, kényelmetlen, zsúfolt termekben és tereken igénytelen és kényelmetlen bútorok közt, ingerszegény környezetben élnek a gyerekek a mindennapjaikat.
Eszközök hiánya, emberhiány.
Nincsenek meg az adott munkafeltételek
nem tudom
Széthúzás, politikai attitűd
Anyagi források hiánya pl. at lehetne festeni a lépcsőket, korlátokat. Mosdók felújítása.
Többet foglalkoznak a kollégák egymással mint a gyerekekkel. Széthúzás, klikkesedés van.
Kommunikáció a különböző csatornákkal, egységes szemlélet hiánya
Leromlott állagú iskolaépület, elavult infopark, az információátadás esetleges hiánya, elégtelen kommunikáció és kooperáció az alsó és felső tagozat pedagógusai között, leterhelt, frusztrált munkatársak. Sok az óraadó kolléga, akikkel napi szinten nem lehet hatékony az együttműködő munkakapcsolat.
Nem tudok róla....
széthúzás a pedagógusok között, információ rossz áramlása
klikkesedés, egyenlőtlen munkaelosztás, az információk megosztása, az épület állapota
Fejlesztendő digitális kultúra, kissé átláthatatlan információáramlás, közös terhek személyreszabása
előregedő tantestület, nincs egység, egyenlőtlen munkaelosztás, az információáramlás problémái, egyéni érdekek erősödése
Néha akadozik az információ áramlás. Még mindig érzem az két tagozat közötti súrlódást. A gyerek központúságból adódik, hogy a közösség érdekei nem mindig érvényesülnek. Nem "rakunk ki " problémás tanulót, pedig az osztálynak nem jó. (törvényességet mindig figyelembe véve-ez+)Ez régen is gondot okozott.
még tesi terem lehetne, az elférhetőség szempontjából

Az intézmény külső lehetőségei/kapcsolatai:

Családsegítő, környező iskolák, művelődési házak, Hubay Zeneiskola
Kevés pedagógus
Hubay Zeneiskola, Csokonai Művelődési és Rendezvény Ház/Pestújhelyi Községi Ház, Kikötő, XV. Kerületi Nevelési Tanácsadó

Nem tudom.
--
A közelben levő intézményekkel való kapcsolattartás. Főként egészen közeli és a fogyatékkal élő gyerekek iskoláival, a Kikötővel, a KOMA Bázissal, a Pestújhelyi Községi Házzal, a Hubay Jenő Zeneiskolával, a Munkácsy Mihály Alapfokú Művészeti Iskolával (stb.).
Közösségi ház, Kikötő, Felelős Szülők Iskolája, Pátia, Kertbarátok, Fióka
Erre nem látok rá.
Család- és Gyermekjóléti Szolgálat: a szülők és a tanulók igénybe vehetik fejlesztő illetve pszichológus és mentálhigiénés szakembereke segítségét.
Kikötő, Fióka, Gyermekjóléti Szolgálat, Pedagógiai Szakszolgálat, Családok Átmeneti Otthona, Nevelőotthon
FIÓKA, KIKÖTŐ, PEKH, Pátia, szakszolgálatok, családsegítő, iskola rendőr
Személyes ismeretségeken keresztül levetett bútorokhoz tud hozzájutni, a szülők behatárolt segítségére szorul, miközben a fenntartó nem látja el a feladatát pénzhányra hivatkozva.
Bármilyen, amit magunknak megkeresünk.
kerületi iskolák, óvodák, szociális egyéb intézmények
nem tudom
?
Nem tudom.
?
Helyi civil szervezet, önkormányzat, tankerület, gyerekjóléti szolgálat, rendőrség, családok
Együttműködés a helyi civil szervezetekkel, közösségi terekkel. A szülők segítő felajánlásai, megértő attitűdje.
Családsegítő..... ???
nem tudom
?
Családsegítő, rendőrség, önkormányzat, vallási felekezetek, alapítványok, védőnői hálózat, gyermek/szakorvosok
nem ismerem a lehetőségeket

Az intézmény külső veszélyei:

Rossz családi háttér, dohányzás, csellengés
Nincs
státusztörvény bevezetése
A Családok Átmeneti Otthonából érkezett gyerekek nem tesznek jót se iskolánk belső életének, se a hírnevünknek.
--
Nem tudom.
Az épület elavult, túl kicsi. Nagy a fluktuáció a gyerek közösségeken belül.
Nem tudhatjuk, mikor ki keveredik ide, kit kell befogadni. Ennél jobban nem látok rá.

A folyamatosan változó tanulói összetétel elsősorban az évközbeli költözések miatt. Negatív játszótéri pletykák.
A Családok Átmeneti Otthonából érkező gyerekek ösztönös önvédő mechanizmusa jól működik, így nem próbálnak beilleszkedni, hiszen tudják, hogy hamarosan el kell költözniük. Ezek a gyerekek nem tartják be a szabályokat - gyakran hangadókká válnak, támogatásra találnak, így egész közösségek életét nehezítik meg.
CSÁO, nem veszély, csak kellemetlen.
A legnagyobb problémát jelenleg a körzetünkben tevékenykedő Baptista CSÁO jelenti, mert az ott élő családok gyermekei az átmenetiség teljes tudatában feladták már a küzdelmet egy szebb és jobb jövő tanultsággal történő felépítéséért, és számarányuk egyre nagyobb növekedésével lefelé nivellálják az oktatás-nevelés színvonalát, ugyanis a felzárkóztatás akkora energiát igényel, hogy a tehetséggondozásra lényegesen kevesebb jut.
Kábítószer és a CSÁÓ. Illetve a cigány gyerekek rossz szellemisége, amit otthonról hoznak.
Családok átmeneti otthona
nem tudom
Az esetek többségében, a támogató családi háttér teljes hiánya
A mai világ problémái: dohányzás divatja, rengeteg számítógépezés otthon, kevés sport, gyermekek otthoni elhanyagolása, túl gyors felnőtté válás.
A telefon, a tik-tok
Játszótéri pletykák, CSÁO, gyermekotthon, roma családok
A költségvetés elégtelensége. Nevelőotthonból, családok átmeneti otthonából érkező nehezen kezelhető gyermekek, és az ebből esetlegesen adódó tanulólétszám-hiány. Státusz törvény-tervezet.
A CSÁO....
sokféle "gyermekanyag", kicsi hely
dohányzás
Társadalmi környezet, politika, propaganda, csábítások (szenvédélyek)
CSÁO, dohányzás,
Szerintem, ami most veszély az az új tanuló: sokan jönnek évközből, nagyon eltérően szocializálva, nagyon különböző családi háttérrel, nyelvi tudással. Sokan be sem tudnak szokni, mert mennek tovább.
Szülők véleménye esetlegesen

NYILATKOZAT

Alulírott **Szabóné Kiss Gabriella**, a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, **Kaposvári Campus, közoktatási vezető és pedagógus-szakvizsga** szak nappali/**levelező*** tagozat végzős hallgatója nyilatkozom, hogy a dolgozat saját munkám, melynek elkészítése során a felhasznált irodalmat korrekt módon, a jogi és etikai szabályok betartásával kezeltem. Hozzájárulok ahhoz, hogy Záródolgozatom/Szakdolgozatom/ Diplomadolgozatom egyoldalas összefoglalója felkerüljön az Egyetem honlapjára és hogy a digitális verzióban (pdf formátumban) leadott dolgozatom elérhető legyen a témát vezető Tanszéken/Intézetben, illetve az Egyetem központi nyilvántartásában, a jogi és etikai szabályok teljes körű betartása mellett.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen **nem***

Kelt: Budapest, 2023. április 27.

Hallgató

NYILATKOZAT

A dolgozat készítőjének konzulense nyilatkozom arról, hogy a Záródolgozatot/Szakdolgozatot/Diplomadolgozatot áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A Záródolgozatot/Szakdolgozatot/Diplomadolgozatot záróvizsgán történő védeésre **javaslom** / nem javaslom*.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen **nem***

Kelt: **Kaposvár, 2023. április 27.**

Belső konzulens
Velner András főiskolai docens

*Kérjük a megfelelőt aláhúzni!